

Załącznik nr 1

**IDENTYFIKACJA I OCENA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ
 WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ WSKAZANIE SPOSOBÓW ELIMINACJI
 LUB OGRANICZANIA TYCH ZAGROŻEŃ I ICH SKUTKÓW**

I. Zagrożenia wewnętrzne istniejące

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń ¹⁾	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń oraz ich skutków
1	<p>Zmiany stosunków wodnych – obniżanie poziomu wód gruntowych i powierzchniowych zagrażające w szczególności:</p> <p>1) siedliskom przyrodniczym:</p> <p>a) sosnowemu borowi bagiennemu (<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>), borealnej świerczynie bagiennej (<i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>), sosnowo-brzozowemu lasowi bagiennemu (<i>Dryopteridi thelypteridis-Betuletum pubescentis</i>),</p> <p>b) nizinnym torfowiskom zasadowym o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk (torfowiskom alkalicznym),</p> <p>c) torfowiskom nakredowym (<i>Cladietum marisci, Caricetum buxbaumii</i>),</p> <p>d) torfowiskom przejściowym i trzęsawiskom, przeważnie z roślinnością ze zbiorowiska <i>Scheuchzerio-Caricetea nigrae</i>,</p> <p>e) torfowiskom wysokim z roślinnością torfotwórczą (torfowiskom żywym),</p> <p>f) starorzeczom i naturalnym eutroficznym zbiornikom wodnym ze zbiorowiskami <i>Nympheion</i> i <i>Potamion</i>,</p> <p>g) naturalnym dystroficznym zbiornikom wodnym;</p> <p>2) stanowiskom gatunków:</p>	<p>1. Działania zmierzające do umieszczania w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego postanowień:</p> <p>1) ograniczających prace ziemne i kopanie stawów, przyczyniających się do obniżania średniego poziomu wód gruntowych, w odległości mniejszej niż 100 m od granic siedlisk i stanowisk gatunków Natura 2000;</p> <p>2) ograniczających możliwość wydobywania kopalin mineralnych i torfu na obszarze WPN²⁾;</p> <p>3) uwzględniających konieczność prowadzenia gospodarki wodnej ukierunkowanej na minimalizację poboru wody do celów komunalnych i rolniczych.</p> <p>2. Działania na rzecz utrzymania drobnych zbiorników (oczek) wodnych na obszarze użytków rolnych.</p> <p>3. Prowadzenie działalności edukacyjnej w zakresie ekologicznego znaczenia oczek wodnych dla ekosystemów WPN.</p> <p>4. Wykupy gruntów prywatnych na rzecz WPN lub Skarbu Państwa, w szczególności gruntów przyległych bezpośrednio do jezior i rzek.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> a) poczwarówki zwężonej (<i>Vertigo angustior</i>), b) poczwarówki Geyera (<i>Vertigo geyeri</i>), c) poczwarówki jajowatej (<i>Vertigo moulinsiana</i>), d) czerwończyka nieparka (<i>Lycaena dispar</i>), e) zalotki większej (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>), f) trzepli zielonej (<i>Ophiogomphus cecilia</i>), g) traszki grzebieniastej (<i>Triturus cristatus</i>), h) kumaka nizinnego (<i>Bombina bombina</i>), i) bobra (<i>Castor fiber</i>), j) wydry (<i>Lutra lutra</i>). 	
2	<p>Zanieczyszczenie rzek i jezior ściekami pochodzącymi z gospodarstw domowych oraz z działalności związanej z rolnictwem i przemysłem, zagrażające w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1) siedliskom przyrodniczym: <ul style="list-style-type: none"> a) torfowiskom przejściowym i trzęsawiskom, przeważnie z roślinnością ze zbiorowiska <i>Scheuchzerio-Caricetea nigrae</i>, b) torfowiskom żywym, c) twardowodnym oligo- i mezotroficznym zbiornikom z podwodnymi łakami ramienic <i>Charetea</i>, d) starorzeczom i naturalnym eutroficznym zbiornikom wodnym ze zbiorowiskami <i>Nympheion</i> i <i>Potamion</i>, e) naturalnym dystroficznym zbiornikom wodnym; 2) stanowiskom gatunków: <ul style="list-style-type: none"> a) aldrowandy pęcherzykowatej (<i>Aldrovanda vesiculosa</i>), b) krasnorostu (<i>Hildenbrandtia rivularis</i>), c) poczwarówki zwężonej (<i>Vertigo angustior</i>), d) poczwarówki Geyera (<i>Vertigo geyeri</i>), 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie działań jednostek samorządu terytorialnego na rzecz: <ul style="list-style-type: none"> 1) rozbudowy kanalizacji sanitarnej umożliwiającej odprowadzanie ścieków do oczyszczalni w miejscowościach położonych w WPN; 2) podłączenia wszystkich gospodarstw do sieci kanalizacyjnej w miejscowościach wyposażonych w kanalizację sanitarną. 2. Pozytywne opiniowanie lub uzgadnianie projektów tylko tych przedsięwzięć, które odpowiednio uwzględniają: <ul style="list-style-type: none"> 1) zainstalowanie i zapewnienie prawidłowej eksploatacji kanalizacji burzowej; 2) wyposażanie pól biwakowych i kempingów w instalacje sanitarne zapobiegające zanieczyszczeniu gleb, wody gruntowej i powierzchniowej. 3. Propagowanie systematycznej modernizacji i stosowania najlepszych dostępnych technik (BAT) w istniejących oczyszczalniach ścieków na obszarze WPN, w celu maksymalnego ograniczenia ładunków biogenów odprowadzanych do wód powierzchniowych lub gleb. 4. Działania na rzecz ograniczenia zabudowy terenów przyległych do jezior i rzek przez postulowanie wyznaczenia i wyłączenia spod zabudowy 100 m strefy ochronnej. 5. Działania na rzecz utrzymywania drzewostanów i trwałej pokrywy roślinnej na brzegach jezior i rzek.

	<p>e) poczwarówki jajowatej (<i>Vertigo moulinsiana</i>), f) czerwończyka nieparka (<i>Lycaena dispar</i>), g) zalotki większej (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>), h) kreślinka nizinnego (<i>Graphoderus bilineatus</i>), i) trzepli zielonej (<i>Ophiogomphus cecilia</i>), j) piskorza (<i>Misgurnus fossilis</i>), k) kozy (<i>Cobitis taenia</i>), l) różanki (<i>Rhodeus sericeus</i>), m) traszki grzebieniastej (<i>Triturus cristatus</i>), n) kumaka nizinnego (<i>Bombina bombina</i>), o) rzekotki wschodniej/drzewnej (<i>Hyla orientalis/arborea</i>), p) ropuchy paskówki (<i>Epidalea calamita</i>), q) ropuchy zielonej (<i>Bufo viridis</i>), r) ropuchy szarej (<i>Bufo bufo</i>), s) traszki zwyczajnej (<i>Lissotriton vulgaris</i>), t) żaby jeziorkowej (<i>Pelophylax lessonae</i>), u) żaby moczarowej (<i>Rana arvalis</i>), v) żaby wodnej (<i>Pelophylax</i> kl. <i>esculentus</i>), w) żaby trawnej (<i>Rana temporaria</i>), x) grzebiuszki ziemnej (<i>Pelobates fuscus</i>), za) bobra (<i>Castor fiber</i>), zb) wydry (<i>Lutra lutra</i>).</p>	<p>6. Działania na rzecz utrzymywania dotychczasowych ekstensywnych form użytkowania terenów rolnych sprzyjających przekształcaniu użytków ornych na łąki i pastwiska. 7. Propagowanie ograniczania nawożenia i stosowania chemicznych środków ochrony roślin oraz chlorków do usuwania lodu i śniegu z dróg. 8. Działania edukacyjne na rzecz stosowania zasad dobrej praktyki rolniczej³⁾, w szczególności w części dotyczącej sposobów postępowania z nawozami i środkami ochrony roślin. 9. Działania zmierzające do umieszczania w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zakazów lokalizowania na obszarze WPN składowisk odpadów i instalacji do przetwarzania odpadów oraz nowych ferm hodowlanych dla obsady powyżej 40 dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza. 10. Oczyszczanie z odpadów brzegów i dna jezior i rzek. 11. Wykup gruntów prywatnych na rzecz WPN lub Skarbu Państwa. 12. Ograniczanie efektów eutrofizacji wybranych jezior przez sterowanie strukturą gatunkową i liczebnością populacji ryb – biomanipulacja powodująca ograniczanie zakwitów glonów planktonowych. 13. Działania edukacyjne, w tym praktyczne, mające na celu łagodzenie skutków działalności bobrów w sytuacji konfliktu z gospodarczym wykorzystaniem obszarów objętych ochroną krajobrazową.</p>
<p>3</p>	<p>Zaburzenia w składzie gatunkowym ichtiofauny – spadek różnorodności oraz zmiany struktury gatunkowej i liczebności ryb, spowodowane: 1) zmianami w strukturze troficznej ekosystemów wodnych lub kłusownictwem rybackim; 2) presją kormorana czarnego (<i>Phalacrocorax carbo</i>).</p>	<p>1. Regulacja struktury gatunkowej i liczebności ryb przez: 1) zarybienia wybranych wód WPN wylęgiem i narybkiem gatunków zagrożonych wyginięciem lub spadkiem liczebności; 2) prowadzenie zabiegów restytucyjnych w odniesieniu do gatunków ryb, które przestały występować w WPN; 3) odłowy regulacyjne i kontrolne; 4) badania naukowe i monitoring zmian zachodzących w strukturze i liczebności zespołów ichtiofauny; 5) zwalczanie kłusownictwa rybackiego oraz dostosowanie zasad wędkowania do potrzeb</p>

		<p>ochrony ekosystemów wodnych; w szczególności przez modyfikowanie metod i terminów wędkowania, określanie gatunków ryb oraz ich minimalnych rozmiarów uprawniających do pozyskania;</p> <p>6) pozyskanie ikry siei (<i>Coregonus lavaretus</i>), sielawy (<i>Coregonus albula</i>) i szczupaka (<i>Esox lucius</i>), hodowla wylęgu na potrzeby zarybień wód WPN w warunkach kontrolowanych.</p> <p>2. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenie presji kormorana czarnego (<i>Phalacrocorax carbo</i>):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) monitoring liczebności; 2) uwzględnianie presji kormorana czarnego na poszczególne gatunki ryb przy ustalaniu wielkości odłowów regulacyjnych; 3) kompensacja presji na rybostan przez zarybienia; 4) niedopuszczanie do zakładania nowych kolonii lęgowych, w szczególności przez płoszenie ptaków; 5) podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia liczby ptaków.
4	<p>Pogarszanie się warunków sanitarnych i tlenowych w strefie litoralu jezior</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zimowe koszenie części trzcinowisk, niepowodujące niszczenia siedlisk bytowania ptaków. 2. Częściowe usuwanie z wybranych akwenów skoszzonej roślinności wynurzonej.
5	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmniejszanie się powierzchni siedlisk otwartych i zbiorowisk leśnych z gatunkami światłożądnymi w wyniku sukcesji ekologicznej na skutek zaprzestania koszenia i wypasu oraz zalesiania. 2. Zanikanie cennych zbiorowisk łąkowych w wyniku zbyt intensywnego użytkowania łąkowego. 3. Przekształcanie łąk i muraw w grunty orne, zagrażające: <ol style="list-style-type: none"> 1) siedliskom przyrodniczym: <ol style="list-style-type: none"> a) niżowym świeżym łąkom użytkowanym ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>), b) ziołoroślom nadrzecznym (<i>Convolvuletalia sepium</i>), c) zmiennowilgotnym łąkom trzęślicowym (<i>Molinion</i>), d) torfowiskom alkaicznym, e) torfowiskom nakredowym (<i>Cladietum marisci</i>, <i>Caricetum buxbaumii</i>), 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenów rolniczych – udziału powierzchni poszczególnych rodzajów użytków. 2. Wspieranie działań na rzecz utrwalenia dotychczasowego sposobu użytkowania siedlisk przyrodniczych Natura 2000. 3. Wspieranie działań na rzecz utrzymania podobnego sposobu zagospodarowania powierzchni ziemi na obszarach przyległych do siedlisk przyrodniczych Natura 2000. 4. Przywracanie i podtrzymywanie tradycyjnej gospodarki łąkarskiej – ekstensywnego użytkowania łąk i pastwisk z jednoczesnym, co najwyżej 2-3 krotnym koszeniem lub wypasem w ciągu roku. 5. Działania na rzecz usuwania, poza 10-metrową strefą brzegową wód, zadrzewień i zarośli z gruntów ewidencjonowanych jako łąki i pastwiska. 6. Promocja i wdrażanie programów rolno-środowiskowo-klimatycznych sprzyjających ekstensywnemu użytkowaniu łąk i pastwisk. 7. Wspieranie działań na rzecz niezalesiania siedlisk przyrodniczych Natura 2000 o charakterze łąk i muraw.

	<p>f) torfowiskom przejściowym i trzęsawiskom, przeważnie z roślinnością ze zbiorowiska <i>Scheuchzerio-Caricetea nigrae</i>),</p> <p>g) torfowiskom żywym,</p> <p>h) roślinności okrajkowej z klasy <i>Trifolio-Geranietea</i>,</p> <p>i) gatunkom typowym dla widnych lasów (<i>Serratulo-Pinetum</i>, <i>Potentillo albae-Quercetum</i>, <i>Peucedano-Pinetum</i>);</p> <p>2) gatunkom roślin:</p> <p>a) leńca bezpodkwiatkowego (<i>Thesium ebracteatum</i>),</p> <p>b) sasanki otwartej (<i>Pulsatilla patens</i>),</p> <p>c) obuwika pospolitego (<i>Cypripedium calceolus</i>);</p> <p>3) gatunkom ptaków:</p> <p>a) błotniaka stawowego (<i>Circus aeruginosus</i>),</p> <p>b) trzmielojada (<i>Pernis apivorus</i>),</p> <p>c) orlika krzykliwego (<i>Clanga pomarina</i>),</p> <p>d) derkacza (<i>Crex crex</i>).</p>	<p>8. Działania na rzecz utrzymywania najcenniejszych otwartych powierzchni nieleśnych przez wypas, cykliczne koszenie, usuwanie drzew i krzewów pochodzących z sukcesji naturalnej, z usuwaniem pozyskanej biomasy.</p> <p>9. Tworzenie stanowisk zastępczych dla gatunków występujących dotychczas na przekształcanych siedliskach.</p> <p>10. Kształtowanie warunków siedliskowych sprzyjających utrzymaniu populacji gatunków będących przedmiotem ochrony występujących na przekształcanych siedliskach.</p> <p>11. Wykup gruntów prywatnych na rzecz WPN lub Skarbu Państwa.</p>
6	<p>Rozprzestrzenianie się obcych gatunków roślin, zwierząt i grzybów zagrażających gatunkom rodzimym oraz siedliskom przyrodniczym:</p> <p>1) grądowi subkontynentalnemu (<i>Tilio-Carpinetum</i>);</p> <p>2) łęgom olszowo-jesionowym (<i>Fraxino-Alnetum</i>);</p> <p>3) sosnowemu borowi bagiennemu (<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>);</p> <p>4) borealnej świerczynynie na torfie (<i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>);</p> <p>5) sosnowo-brzozowemu lasowi bagiennemu (<i>Dryopteridi thelypteridis-Betuletum pubescentis</i>);</p> <p>6) ziołoroślom nadrzecznym (<i>Convolvuletalia sepium</i>);</p> <p>7) wszystkim wodnym siedliskom Natura 2000 znajdującym się na obszarze WPN.</p>	<p>1. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia wprowadzania na obszar WPN obcych gatunków roślin, zwierząt i grzybów.</p> <p>2. Monitoring dynamiki rozprzestrzeniania się gatunków obcych oraz podejmowanie koniecznych działań ograniczających ich liczebność.</p> <p>3. Zwalczanie gatunków obcych roślin i zwierząt o cechach inwazyjnych na terenach objętych ochroną czynną oraz krajobrazową.</p> <p>4. Działania zmierzające do umieszczania w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego postanowień ograniczających powstawanie nowej zabudowy, która może sprzyjać wprowadzaniu obcych gatunków flory do środowiska.</p> <p>5. Prowadzenie działań edukacyjnych, wskazujących na zagrożenia wynikające z obecności gatunków obcych.</p> <p>6. Podejmowanie działań zmierzających do opracowania skutecznych metod eliminacji, kontroli i izolacji gatunków inwazyjnych obcego pochodzenia.</p>

7	<p>Presja urbanizacyjna i turystyczna powodująca zanikanie gatunków roślin i zwierząt i ich ostoi, w szczególności:</p> <p>1) roślin:</p> <ul style="list-style-type: none">a) leńca bezpodkwiatkowego (<i>Thesium ebracteatum</i>),b) sasanki otwartej (<i>Pulsatilla patens</i>),c) gatunków światłożądnych i ciepłolubnych widnych lasów i ich skrajów oraz muraw: <i>Anemone sylvestris</i>, <i>Asperula tinctoria</i>, <i>Dianthus arenarius</i>, <i>Hypericum montanum</i>, <i>Lathyrus laevigatus</i>, <i>Lathyrus pisiformis</i>, <i>Oxytropis pilosa</i>, <i>Pulsatilla pratensis</i>, <i>Trifolium rubens</i>,d) gatunków nieleśnych torfowisk niskich, przejściowych i nakredowych oraz łąk zmiennowilgotnych: <i>Betula humilis</i>, <i>Carex buxbaumii</i>, <i>Carex chordorrhiza</i>, <i>Dactylorhiza incarnata</i> subsp. <i>ochroleuca</i>, <i>Pedicularis sceptrum-carolinum</i>, <i>Trollius europaeus</i>; <p>2) wszystkich gatunków płazów, w szczególności traszki grzebieniastej (<i>Triturus cristatus</i>) i kumaka nizinnego (<i>Bombina bombina</i>);</p> <p>3) ptaków:</p> <ul style="list-style-type: none">a) bociana czarnego (<i>Ciconia nigra</i>),b) bielika (<i>Haliaeetus albicilla</i>),c) orlika krzykliwego (<i>Clanga pomarina</i>),d) błotniaka stawowego (<i>Circus aeruginosus</i>),e) kani czarnej (<i>Milvus migrans</i>),f) kani rudej (<i>Milvus milvus</i>),g) gąsiora (<i>Lanius collurio</i>); <p>4) ssaków:</p> <ul style="list-style-type: none">a) rysia (<i>Lynx lynx</i>),b) wilka (<i>Canis lupus</i>),c) bobra europejskiego (<i>Castor fiber</i>),d) wydry (<i>Lutra lutra</i>).	<p>1. Działanie na rzecz ograniczenia urbanizacji WPN, w szczególności zabudowy obszarów położonych poza strefami zwartej zabudowy.</p> <p>2. Ograniczanie niepokojenia zwierząt przez dostosowanie zasad udostępniania WPN do wymagań ochrony gatunków.</p>
8	<p>Urbanizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej, powodująca fragmentację siedlisk prowadzącą do izolacji miejsc występowania gatunków, zwiększenia ich śmiertelności w wyniku kolizji drogowych</p>	<p>1. Działanie na rzecz wyznaczenia korytarzy ekologicznych oraz ich wprowadzania do planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz do</p>

	<p>i pogorszenia się wskaźników stanu ochrony – zagrożenia dotyczą w szczególności gatunków:</p> <ol style="list-style-type: none">1) rysia (<i>Lynx lynx</i>);2) wilka (<i>Canis lupus</i>);3) łosia (<i>Alces alces</i>);4) bobra europejskiego (<i>Castor fiber</i>);5) wydry (<i>Lutra lutra</i>);6) kumaka nizinnego (<i>Bombina bombina</i>);7) traszki grzebieniastej (<i>Triturus cristatus</i>);8) ptaków szponiastych.	<p>miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin.</p> <ol style="list-style-type: none">2. Monitoring śmiertelności gatunków.3. Wnioskowanie o umieszczenie znaków ostrzegawczych i ograniczeń prędkości na drogach, na których dochodzi do licznych kolizji zwierząt z pojazdami.4. Działanie na rzecz budowy przejść dla zwierząt w miejscach o wysokiej ich śmiertelności, wynikającej z kolizji z pojazdami.5. Organizowanie akcji ochrony płazów w czasie ich migracji rozrodczych, w szczególności ustawianie płotków i przenoszenie płazów przez drogi.6. Działanie na rzecz utrzymania obecnych klas dróg przecinających WPN.
9	<p>Urbanizacja WPN prowadząca do pogorszenia walorów krajobrazowych</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Działanie na rzecz wprowadzenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz do ich miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego postanowień obejmujących:<ol style="list-style-type: none">1) wyłączenie określonych terenów spod zabudowy, w szczególności w pasie o szerokości 100 m od brzegów jezior i rzek;2) ochronę i kształtowanie regionalnych układów osadniczych;3) rozplanowanie budynków w zagrodach, zieleni i ogrodzeń;4) zachowanie regionalnego stylu architektury.2. Działanie na rzecz ograniczania umieszczania na obszarze WPN nowej infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, w szczególności dróg, linii energetycznych, stacji bazowych telefonii komórkowych, wysokich kominów.3. Wykupy gruntów na rzecz WPN lub Skarbu Państwa.4. Promowanie dobrych praktyk w przypadku nowych inwestycji, konserwacji i remontów obiektów istniejących.5. Promowanie rodzimych gatunków roślin do nasadzeń wokół nowobudowanych obiektów i obiektów istniejących.6. Promowanie cech regionalnych w architekturze.
10	<p>Negatywne oddziaływanie czynników biotycznych i abiotycznych zagrażające trwałości wykonywanych zabiegów renaturyzacji zbiorowisk leśnych pochodzenia antropogenicznego</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Przywracanie składu gatunkowego i struktury przestrzennej drzewostanu charakterystycznych dla potencjalnego zespołu leśnego przez:

		<ol style="list-style-type: none"> 1) cięcia regulujące strukturę przestrzenną, gatunkową i wiekową – cięcia pielęgnacyjno-hodowlane i ochronne; 2) dolesianie wybranych luk i przerzedzeń, poprawki i uzupełnienia gatunkami zgodnymi z odtwarzanym zespołem leśnym; 3) porządkowanie powierzchni i przygotowanie gleby pod odnowienia, w szczególności mechaniczne rozdrabnianie gałęzi z pozostawieniem zrębków na powierzchni; 4) pielęgnację upraw leśnych; 5) inicjowanie i wspieranie odnowień naturalnych gatunków drzew typowych dla odtwarzanego zespołu leśnego. <p>2. Monitorowanie i prognozowanie występowania owadów stanowiących zagrożenie dla drzewostanów.</p> <p>3. Ograniczanie masowego pojawienia się (gradacji) owadów odżywiających się tkankami drzew (kambiofagi), w celu opóźnienia procesu rozpadu drzewostanów z dominacją świerka (<i>Picea abies</i>) lub sosny (<i>Pinus sylvestris</i>), przez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wyszukiwanie i usuwanie drzew zasiedlonych, z wyłączeniem drzew martwych i obumierających umożliwiających osiągnięcie właściwego stanu ochrony gatunków wymagających martwego drewna; 2) wykładanie pułapek na owady (feromonowych i drzew pułapkowych); 3) korowanie drewna zasiedlonego przez kambiofagi.
11	<p>Niedostatek martwych i obumierających drzew uniemożliwiający osiągnięcie właściwego stanu ochrony gatunków, w tym niezapewniający niezbędnej bazy pokarmowej, wymagających martwego drewna jako podstawowego środowiska ich bytowania, w szczególności grzybów, owadów i następujących gatunków ptaków:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) dzięcioła białogrzbietego (<i>Dendrocopos leucotos</i>); 2) dzięcioła trójpalczastego (<i>Picoides tridactylus</i>). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pozostawianie martwych drzew stojących i drewna leżącego o zróżnicowanych wymiarach i w różnych stadiach rozkładu: drzew o ponadprzeciętnych rozmiarach, spróchniałych (ze zgnilizną) i z owocnikami grzybów (hubami), z dziuplami, gniazdami ptaków, o nietypowym pokroju, domieszkowych gatunków pionierskich – brzozy (<i>Betula pendula</i>), wierzby iwy (<i>Salix caprea</i>), osiki (<i>Populus tremula</i>). 2. Ograniczenie cięć sanitarnych w zbiorowiskach <i>Serratulo-Pinetum</i> i <i>Peucedano-Pinetum</i> w wieku drzewostanu powyżej 90 lat, gdy całkowity udział grubizny świerka jest mniejszy lub równy 40%.
12	<p>Zubożenie składu gatunkowego i uproszczenie struktury przestrzennej silnie przekształconych antropogenicznie drzewostanów zdominowanych przez gatunki iglaste, szczególnie w siedlisku</p>	<p>Prowadzenie aktywnych działań rekonstrukcyjnych służących poprawie niewłaściwego stanu zachowania siedliska - jego struktury i funkcji:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zwiększenie udziału drzew liściastych gatunków grądowych, takich jak grab (<i>Carpinus betulus</i>), lipa

	<p>przyrodniczym grądu subkontynentalnego (<i>Tilio-Carpinetum</i>), mające bezpośredni wpływ na zły stan zachowania tego siedliska</p>	<p>(<i>Tilia cordata</i>), klon (<i>Acer platanoides</i>) i dąb (<i>Quercus robur</i>);</p> <p>2) pozostawianie martwego drewna;</p> <p>3) zahamowanie ekspansji gatunków lekkonasiennych – brzozy (<i>Betula pendula</i>) i osiki (<i>Populus tremula</i>) – z pozostawieniem ich w domieszce;</p> <p>4) stopniowe ograniczanie liczebności świerka (<i>Picea abies</i>) i sosny (<i>Pinus sylvestris</i>) oraz eliminacja gatunków obcych.</p>
13	<p>Szkody w lasach i uprawach rolnych powodowane przez ssaki roślinożerne</p>	<p>1. Monitoring szkód w drzewostanach i uprawach rolnych.</p> <p>2. Analiza uwarunkowań ekologicznych wpływających na stan populacji jelenia, w szczególności relacji drapieżnik-ofiara, analiza przyrostu naturalnego populacji, śmiertelności osobników, migracji osobników.</p> <p>3. Ochrona drzewostanów i upraw rolnych przez:</p> <p>1) regulację liczebności oraz struktury wiekowej i płciowej (odstrzały redukcyjne) jelenia (<i>Cervus elaphus</i>);</p> <p>2) zabezpieczanie upraw leśnych przed zgryzaniem i spałowaniem za pomocą ogrodzeń i repelentów;</p> <p>3) zwiększenie bazy żerowej przez uprawę poletek śródleśnych z uprawami rolnymi.</p> <p>4. Ochrona drzewostanów i zadrzewień przed zgryzaniem przez bobry przez mechaniczne zabezpieczanie pni.</p>
14	<p>Pożary lasów, wywoływane w szczególności wypalaniem łąk i ściernisk oraz nieostrożnością osób posługujących się źródłami otwartego ognia, zagrażające w szczególności drzewostanom iglastym na siedliskach borowych</p>	<p>1. Dostosowywanie zabezpieczenia przeciwpożarowego obszarów leśnych do II kategorii zagrożenia pożarowego lasu, w tym:</p> <p>1) utrzymywanie dróg leśnych wyznaczonych na dojazdy pożarowe w stanie zapewniającym przejezdność wozów strażackich;</p> <p>2) organizowanie baz sprzętu do gaszenia pożarów lasu;</p> <p>3) organizowanie obserwacji i patrolowania lasów w celu wczesnego wykrywania pożarów;</p> <p>4) organizowanie punktu alarmowo-dyspozycyjnego (PAD).</p> <p>2. Monitorowanie zagrożenia pożarowego obszarów leśnych.</p> <p>3. Prowadzenie dyżurów przeciwpożarowych.</p> <p>4. Wprowadzanie ograniczenia wstępu do lasu w okresach utrzymującego się najwyższego zagrożenia pożarowego.</p> <p>5. Edukacja społeczności lokalnej oraz odwiedzających.</p>

		<p>6. Współpraca z Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe oraz Państwową Strażą Pożarną i ochotniczymi strażami pożarnymi w zakresie zapobiegania pożarom lasów.</p> <p>7. Wspieranie starań o dofinansowywanie i doposażanie jednostek ochotniczej straży pożarnej na terenie gmin, w których położony jest WPN.</p>
15	<p>Niezgodne z prawem korzystanie z zasobów WPN, w szczególności:</p> <p>1) kłusownictwo;</p> <p>2) nielegalny zbiór lub odłów chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt.</p>	<p>1. Współpraca z Policją, Strażą Leśną, Państwową Strażą Rybacką i innymi służbami oraz z miejscową ludnością w zakresie zapobiegania oraz zwalczania szkodnictwa leśnego.</p> <p>2. Patrolowanie obszaru WPN, w celu ograniczania kłusownictwa oraz nielegalnego pozyskiwania roślin i grzybów, kontrolowanie osób dokonujących amatorskich połowów ryb.</p> <p>3. Usuwanie urządzeń kłusowniczych.</p> <p>4. Szkolenie pracowników WPN w zakresie umiejętności rozpoznawania gatunków roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną.</p> <p>5. Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie przestrzegania przepisów obowiązujących na obszarze WPN.</p>
16	<p>Zanikanie tradycyjnych, ekstensywnych sposobów użytkowania gruntów, zagrażające w szczególności:</p> <p>1) orlikowi krzykliwemu (<i>Clanga pomarina</i>);</p> <p>2) derkaczowi (<i>Crex crex</i>);</p> <p>3) trzmielojadowi (<i>Pernis apivorus</i>);</p> <p>4) gąsiorkowi (<i>Lanius collurio</i>);</p> <p>5) błotniakowi stawowemu (<i>Circus aeruginosus</i>);</p> <p>6) rzadkim gatunkom roślin segetalnych.</p>	<p>1. Propagowanie tradycyjnych sposobów użytkowania gruntów, mających na celu utrzymanie mozaikowego krajobrazu rolniczego.</p> <p>2. Wykup gruntów przyrodniczo cennych na rzecz WPN lub Skarbu Państwa.</p> <p>3. Działania na rzecz niezalesiania użytków rolnych.</p> <p>4. Utrzymanie terenów użytkowanych rolniczo przez WPN zgodnie z tradycyjnymi sposobami użytkowania.</p> <p>5. Przeciwdziałanie urbanizacji gruntów rolnych.</p>
17	<p>Zanieczyszczenia powietrza i gleb</p>	<p>1. Sprzątanie odpadów we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego.</p> <p>2. Likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów.</p> <p>3. Termomodernizacja budynków stanowiących własność WPN oraz modernizacja systemów ich ogrzewania.</p> <p>4. Wprowadzanie i popularyzacja technologii wykorzystania odnawialnych źródeł energii, niepowodujących uszczerbku dla walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych WPN.</p> <p>5. Monitoring jakości powietrza i gleb w oparciu o dane zbierane przez Stację Bazową Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego „Wigry”.</p>

		6. Prowadzenie działalności edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania i ograniczania zanieczyszczeniom powietrza i gleby.
18	Pogarszanie się stanu obiektów dziedzictwa kulturowego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Remonty, konserwacja i rewaloryzacja obiektów zabytkowych będących własnością WPN. 2. Propagowanie ochrony zabytków i obiektów zabytkowych stanowiących własność innych podmiotów. 3. Działania na rzecz zabezpieczenia stanowisk archeologicznych przed nieuprawnioną eksploracją. 4. Działania edukacyjne zmierzające do podtrzymania i kształtowania świadomości społeczności lokalnych, poczucia tożsamości i odpowiedzialności za dobra kultury materialnej i niematerialnej. 5. Współpraca ze służbami konserwatorskimi, samorządami lokalnymi i organizacjami pozarządowymi w zakresie ochrony obiektów dziedzictwa kulturowego.
19	Niepełny zakres wiedzy dotyczącej zasobów, tworów i składników przyrody, dziedzictwa kulturowego oraz procesów ekologicznych utrudniający prawidłową ochronę przyrody i dziedzictwa kulturowego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Badanie dynamiki zmian stanu i funkcjonowania zasobów, tworów i składników przyrody oraz procesów ekologicznych. 2. Rozwijanie badań naukowych i monitoringu środowiska przyrodniczego. 3. Prowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej i dóbr kultury, w szczególności zabytków, cmentarzy, obiektów małej architektury.
20	Nieszczęśliwe zdarzenia losowe, którym ulegają zwierzęta	Leczenie i okresowe przetrzymywanie zwierząt wymagających opieki w Ośrodku Rehabilitacji Zwierząt WPN, w celu doprowadzenia ich do stanu umożliwiającego powrót do naturalnego środowiska
21	Działania podejmowane przeciwko chronionym gatunkom zwierząt drapieżnych, w szczególności z tytułu uśmiercania zwierząt gospodarskich	Współdziałanie w zakresie zabezpieczania łąk i pastwisk, na których wypasane są zwierzęta gospodarskie, przy użyciu fladrow oraz pastuchów elektrycznych
22	Presja drapieżników na nieliczne w WPN gatunki ptaków podlegające ochronie strefowej, w szczególności na lęgi bociana czarnego (<i>Ciconia nigra</i>)	Wykonywanie zabezpieczeń uniemożliwiających dostęp drapieżników do gniazd
23	Zanikanie naturalnych zabagnień i niewielkich oczek wodnych wskutek deficytu opadów atmosferycznych, wysokich temperatur powietrza i sukcesji wtórnej, zagrażające w szczególności: - płazom, w tym traszce grzebieniastej (<i>Triturus cristatus</i>) i kumakowi nizinemu (<i>Bombina bombina</i>),	Działanie na rzecz ochrony małej retencji, w tym odtwarzanie niewielkich oczek wodnych (usuwanie nadmiaru roślinności zielnej i krzewów oraz mułu, pogłębianie, profilowanie dna i brzegów)

- owadom, w tym zalotce większej (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)	
--	--

II. Zagrożenia wewnętrzne potencjalne

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń ¹⁾	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń oraz ich skutków
1	Nasilająca się presja urbanizacyjna, zagrażająca zachowaniu różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej oraz walorów krajobrazowych WPN	<p>1. Współdziałanie z jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie wprowadzenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego postanowień wskazujących obszary, które powinny zostać wyłączone z zabudowy.</p> <p>2. Edukacja społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń dla krajobrazu i przyrody WPN związanych z urbanizacją.</p>
2	Intensyfikacja rolnictwa i związane z nią: 1) specjalizacja, mechanizacja i chemizacja produkcji rolnej, której konsekwencją są monokultury i zanieczyszczenie środowiska; 2) scalanie gruntów, których konsekwencją jest zanikanie tradycyjnego krajobrazu (miedz, śródpolnych zadrzewień, terenów podmokłych i o charakterze bagiennym).	Działania na rzecz rozwoju rolnictwa ekologicznego łączącego przyjazne środowisku praktyki gospodarowania, wspomagającego wysoki stopień różnorodności biologicznej, wykorzystującego naturalne procesy ekologiczne oraz zapewniającego właściwy dobrostan zwierząt
3	Negatywne oddziaływanie turystów korzystających z WPN, zagrażające w szczególności: 1) twardowodnym oligo- i mezotroficznym zbiornikom z podwodnymi łąkami ramienic <i>Charetea</i> ; 2) starorzeczom i naturalnym eutroficznym zbiornikom wodnym ze zbiorowiskami <i>Nympheion</i> i <i>Potamion</i> ; 3) naturalnym dystroficznym zbiornikom wodnym; 4) grądowi subkontynentalnemu (<i>Tilio-Carpinetum</i>); 5) łągom jesionowo-olszowym (<i>Fraxino-Alnetum</i>); 6) sosnowemu borowi bagiennemu (<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>); 7) borealnej świerczynie na torfie (<i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>); 8) sosnowo-brzozowemu lasowi bagiennemu (<i>Dryopteridi thelypteridis-Betuletum pubescentis</i>);	<p>1. Wprowadzanie ograniczeń lub modyfikowanie zasad ruchu turystycznego i udostępniania WPN w przypadku, gdy wyniki prowadzonego monitoringu przyrodniczego wskażą na pogarszanie się stanu ochrony gatunków i ekosystemów.</p> <p>2. Rozbudowa i utrzymanie infrastruktury zabezpieczającej przedmioty ochrony przed degradacją, w tym budowa kładek, barierek, punktów widokowych.</p> <p>3. Prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu ograniczenie ruchu turystycznego na obszarach, na których znajdują się zagrożone siedliska lub gatunki.</p>

	<p>9) torfowiskom przejściowym i trzęsawiskom (przeważnie z roślinnością ze zbiorowiska <i>Scheuchzerio-Caricetea nigrae</i>);</p> <p>10) torfowiskom żywym;</p> <p>11) roślinności okrajkowej z klasy <i>Trifolio-Geranietea</i>.</p>	
--	--	--

III. Zagrożenia zewnętrzne istniejące

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń ¹⁾	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń oraz ich skutków
1	<p>Eutrofizacja i zanieczyszczenie wód dopływających do ekosystemów wodnych WPN spoza jego granic</p>	<p>1. Wspieranie działań jednostek samorządu terytorialnego na rzecz:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rozbudowy kanalizacji sanitarnej umożliwiającej odprowadzanie ścieków do oczyszczalni w miejscowościach położonych w zlewni wód WPN⁴⁾ poza jego granicami; 2) poprawy skuteczności oczyszczania ścieków; 3) podłączenia wszystkich gospodarstw do sieci kanalizacyjnej w miejscowościach wyposażonych w kanalizację sanitarną w zlewni wód WPN poza jego granicami. <p>2. Pozytywne opiniowanie lub uzgadnianie przedsięwzięć, które uwzględniają zainstalowanie kanalizacji burzowej.</p> <p>3. Promowanie metod usuwania zanieczyszczeń z wód burzowych i roztopowych.</p> <p>4. Działania na rzecz ograniczania dopływu substancji chemicznych z obszarów użytkowanych rolniczo i terenów zurbanizowanych.</p> <p>5. Uzgadnianie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które zapobiegą lokalizacji w otulinie WPN składowisk odpadów, które mogą spowodować zanieczyszczenie wód dopływających do WPN.</p>
2	<p>Zmiany klimatyczne powodujące utratę niektórych wartości przyrodniczych, w tym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zmniejszenie populacji gatunków roślin i zwierząt bezpośrednio zależnych od wody (m.in. płazów, ważek, niektórych gatunków motyli oraz roślin); 2) degradację siedlisk hydrogenicznych (np. torfowisk, turzycowisk, młak i lasów bagiennych); 3) niekorzystne zmiany różnorodności 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania na rzecz ochrony małej retencji, w tym m.in. odtwarzanie niewielkich oczek wodnych, spowalnianie i ograniczanie szybkiego odpływu wód roztopowych i opadowych, zachowanie i odtwarzanie śródpolnych zadrzewień jako barier ograniczających spływ powierzchniowy, usuwanie zadrzewień i zakrzaceń z nieleśnych ekosystemów mokradłowych, budowa niewielkich piętrzeń na rowach i ciekach służących retencjonowaniu wody. 2. Monitoring wybranych gatunków i siedlisk

	biologicznej w ekosystemach.	zależnych od wód oraz skuteczności podejmowanych działań chroniących małą retencję.
3	Zmiany stosunków wodnych w otulinie WPN negatywnie wpływające na WPN	Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego na rzecz wprowadzenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego postanowień dotyczących utrzymania poziomu wód powierzchniowych właściwego dla ochrony mokradeł i torfowisk przed osuszeniem, w szczególności w zakresie: 1) konieczności zabezpieczania przed osuszeniem terenów podmokłych – mokradeł i torfowisk, przylegających do obszaru WPN; 2) lokalizacji kopalń kruszywa w oparciu o monitoring stanów wód powierzchniowych i podziemnych oraz o analizę potencjalnego wpływu wyrobisk kopalnianych na kształtowanie się stosunków wodnych na obszarze WPN.
4	Urbanizacja niektórych obszarów otuliny WPN mająca wpływ na przyrodę i kształtowanie się walorów krajobrazowych terenów wewnątrz WPN	Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego mająca na celu wprowadzenie do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego postanowień dotyczących ograniczania zabudowy obszarów mających bezpośredni wpływ na WPN
5	Rozprzestrzenianie się obcych gatunków roślin i związane z nimi pogorszenie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, w szczególności: 1) grądu subkontynentalnego (<i>Tilio-Carpinetum</i>); 2) łągu olszowo-jesionowego (<i>Fraxino-Alnetum</i>).	1. Wypracowanie i wdrożenie strategii postępowania z inwazyjnymi gatunkami obcymi, we współpracy z Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe, jednostkami samorządu terytorialnego i innymi instytucjami. 2. Wspieranie działań na rzecz likwidacji pojawiających się w otulinie WPN pojedynczych okazów i stanowisk obcych gatunków roślin na etapie poprzedzającym ich liczne pojawianie się na obszarze WPN. 3. Podejmowanie współpracy z zainteresowanymi stronami w zakresie edukacji dotyczącej zagrożeń i sposobów zwalczania obcych gatunków roślin.
6	Źródła emisji zanieczyszczeń powietrza powodujących degradację flory WPN znajdujące się na terenach graniczących z WPN	Propagowanie niskoemisyjnych źródeł ciepła oraz wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych, z wyłączeniem siłowni wiatrowych
7	Inwazje obcych gatunków raków zagrażające rodzimym gatunkom w ekosystemach	Monitoring liczebności oraz eliminowanie obcych gatunków raków z wód WPN przez odławianie

	wodnych WPN	
8	Zanikanie i przekształcanie cennych siedlisk przyrodniczych znajdujących się częściowo w otulinie WPN, a częściowo w WPN	Dążenie do sukcesywnego wykupu na rzecz WPN i objęcia ochroną przylegających do granic WPN gruntów z występującymi na nich cennymi siedliskami roślin i zwierząt, w szczególności położonych: 1) przy południowo-wschodniej granicy WPN we wsi Sarnetki; 2) przy północno-wschodnim brzegu jeziora Pierty; 3) na cyplu pomiędzy jeziorami Czarne i Krzywe; 4) przylegających do jeziora Długiego wzdłuż zachodniej granicy WPN.

IV. Zagrożenia zewnętrzne potencjalne

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń ¹⁾	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń oraz ich skutków
1	Budowa siłowni wiatrowych i związane z tym negatywne oddziaływanie na ptaki i nietoperze żerujące w i poza granicami WPN, mogące powodować: 1) śmiertelność bezpośrednią wskutek zderzeń z turbinami; 2) utratę żerowisk wywołaną płoszeniem lub wskutek przekształceń terenu; 3) zmianę tras przelotów wymuszoną unikaniem zasięgu turbin wiatrowych.	Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego na rzecz wprowadzenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego województwa postanowień ograniczających budowę farm wiatrowych na trasach wędrówek oraz na obszarach żerowania ptaków i nietoperzy, w otulinie WPN i w strefie o szerokości 3 km od granic otuliny WPN, w celu zapewnienia bezpieczeństwa żerowania i migracji gatunków ptaków i nietoperzy żyjących na obszarze WPN albo korzystających z tego obszaru okazjonalnie
2	Inwestycje, głównie drogowe, poza granicami WPN, mogące przyczynić się do przerwania łączności ekologicznej – korytarzy ekologicznych i do zachwiania przyrodniczej spójności obszaru WPN z siecią obszarów Natura 2000	1. Działanie na rzecz wprowadzania korytarzy ekologicznych w planie zagospodarowania województwa podlaskiego, studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. 2. Starania o wprowadzanie zasad użytkowania terenów uwzględniających korytarze ekologiczne, w tym potrzeby migracji i bytowania zwierząt.
3	Zmniejszanie się różnorodności biologicznej w wyniku zanikania rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt na skutek zmian w środowisku przyrodniczym	1. Systematyczna rejestracja i monitoring rzadkich i chronionych gatunków na obszarze WPN. 2. Podejmowanie działań na rzecz restytucji lub wzmacniania populacji zanikających i rzadkich gatunków.

		3. Współpraca z bankami genów w zakresie zachowania zasobów genetycznych i genowych rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt.
4	Drapieżnictwo ze strony zwierząt hodowlanych, w szczególności gatunków obcych o cechach inwazyjnych, głównie wizona amerykańskiego (<i>Neovison vison</i>), stanowiące zagrożenie dla gatunków występujących w WPN	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego na rzecz wprowadzenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego postanowień uniemożliwiających lokalizowanie ferm zwierząt futerkowych w otulinie WPN, w celu wykluczenia zagrożenia przedostania się drapieżników do WPN w wyniku przypadkowego uwolnienia. 2. Monitoring populacji zwierząt nastawiony na rozpoznanie kierunków napływu i liczebności gatunków obcych. 3. Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie niebezpieczeństw wynikających z wprowadzania gatunków obcych do środowiska.
5	Inwazje obcych gatunków raków zagrażające rodzimym gatunkom w ekosystemach wodnych WPN	Monitoring liczebności oraz eliminowanie obcych gatunków raków z wód WPN przez odławianie
6	Skażenie wód WPN w wyniku migracji zanieczyszczeń chemicznych z odciekami ze składowisk odpadów położonych w zlewni wód WPN poza jego granicami	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działanie na rzecz nielokowania składowisk odpadów w pobliżu WPN lub odpowiedniego ich zabezpieczenia przed negatywnym oddziaływaniem na środowisko wodne i glebę zgodnie ze współczesnymi osiągnięciami techniki. 2. Wspieranie samorządów lokalnych w pozyskaniu środków finansowych na likwidację miejsc nieprzeznaczonych do składowania lub magazynowania odpadów i rekultywację terenów zdegradowanych.
7	Zanieczyszczanie środowiska powodowane przez nowe obiekty przemysłowe oraz inwestycje drogowe	Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego na rzecz wprowadzenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego województw postanowień ograniczających budowę w otulinie WPN obiektów przemysłowych lub inwestycji drogowych mogących negatywnie wpływać na środowisko przyrodnicze wewnątrz WPN
8	Choroby o charakterze epizootii	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitoring stanu zdrowia populacji zwierząt, ze szczególnym uwzględnieniem dzika (<i>Sus scrofa</i>). 2. Wdrożenie procedur postępowania w przypadku stwierdzenia epizootii lub zaobserwowania niepokojących objawów chorobowych.

Objaśnienia:

- 1) Ocena zagrożeń wyraża się w ich uszeregowaniu od najistotniejszego.
- 2) WPN – Wigierski Park Narodowy.
- 3) Należy przez to rozumieć przestrzeganie obowiązków i norm wynikających ze Wspólnej Polityki Rolnej UE, przepisów transponowanych do polskiego porządku prawnego w szczególności w:
 - 1) rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 marca 2015 r. w sprawie norm w zakresie dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (Dz. U. poz. 344, z późn. zm.);
 - 2) obwieszczeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 marca 2015 r. w sprawie wykazu wymogów określonych w przepisach Unii Europejskiej z uwzględnieniem przepisów krajowych wdrażających te przepisy (M.P. poz. 329, z późn. zm.).
- 4) Zlewnia wód WPN – obszar łądu, z którego cały spływ powierzchniowy wód jest odprowadzany przez system strug, strumieni, potoków, rzek i kanałów do punktu, w którym rzeka Czarna Hańcza opuszcza granice WPN.

OPIS SPOSOBÓW OCHRONY CZYNNEJ EKOSYSTEMÓW Z PODANIEM RODZAJU, ROZMIARU I LOKALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ

I. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach ochrony ścisłej

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Monitoring kierunków i dynamiki zmian procesów przyrodniczych, ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk Natura 2000	1696,47 ha	Obszar ochrony ścisłej
2	Monitoring awifauny – inwentaryzacje i kontrole gniazd oraz stanowisk lęgowych	1696,47 ha	Obszar ochrony ścisłej
3	Ustalenie liczebności i sukcesu lęgowego oraz badanie składu pokarmu kormorana czarnego. Ograniczanie liczebności poprzez płoszenie.	1 stanowisko – noclegowisko	Oddziały: 134 g, 144g, 150a, 150b, 150i, 150s (nad jez. Długim Wigierskim)

B. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Monitoring kierunków i dynamiki zmian procesów przyrodniczych, ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk Natura 2000	48,42 ha	Obszar ochrony ścisłej
2	Monitoring awifauny – inwentaryzacje i kontrole gniazd oraz stanowisk lęgowych	48,42 ha	Obszar ochrony ścisłej

C. W ekosystemach wodnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Monitoring różnorodności biologicznej rakowatych (<i>Astacidae</i> (corocznie)	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
2	Badania podwodne – kartowanie flory i roślinności zanurzonej, waloryzacja krajobrazów podwodnych	25,68 ha	Oddział 194a (Jezioro Muliczne)
3	Monitoring awifauny – inwentaryzacje i kontrole gniazd oraz stanowisk lęgowych	70,37 ha	Obszar ochrony ścisłej

D. Inne – utrzymanie infrastruktury związanej z udostępnianiem obszaru WPN²⁾

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Działania dotyczące infrastruktury służącej ochronie, edukacji i udostępnianiu poprzez:	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej

	<p>1) konserwację, remonty, przebudowę istniejących urządzeń i budowę nawierzchni dróg, szlaków turystycznych i innej infrastruktury związanej z udostępnieniem;</p> <p>2) malowanie i uzupełnianie oznakowania szlaków turystycznych, wymianę i uzupełnianie brakujących lub zniszczonych kierunkowskazów, tablic informacyjnych;</p> <p>3) podcinanie gałęzi drzew i krzewów oraz wykaszanie roślinności zlokalizowanych przy szlakach turystycznych, w miejscach odpoczynku, dookoła elementów infrastruktury turystycznej, w celu zapewnienia ich drożności oraz funkcjonalności;</p> <p>4) zapewnienie bezpieczeństwa na drogach, szlakach turystycznych, w pobliżu obiektów turystycznych i linii energetycznych, poprzez usuwanie leżących drzew i konarów oraz ścinę drzew zagrażających życiu, zdrowiu bądź mieniu ludzkiemu (w miarę możliwości ścięte drzewa będą pozostawiane w miejscu wycinki, a ewentualne pozostałości odsunięte od szlaku. Wycinanie drzew w okresie od 16 sierpnia do 1 marca roku następnego, w szczególnych przypadkach przez cały rok).</p>		
2	<p>Ochrona walorów widokowych – usuwanie odrośli na przedpolu:</p> <p>1) pomostu widokowego nad Sucharem I;</p> <p>2) punktu widokowego nad jez. Konopniak.</p>	<p>1) 100 m²;</p> <p>2) 100 m².</p>	<p>1) Obwód Ochronny Krzywe, oddział 48g;</p> <p>2) Obwód Ochronny Wysoki Most, oddział 266f.</p>
3	<p>Utrzymanie czystości – sprzątanie i wywóz odpadów</p>	<p>Według potrzeb</p>	<p>Wzdłuż szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych</p>
4	<p>Zakup i montaż czujników ruchu do zliczania ruchu turystów pieszych na szlakach i ścieżkach oraz rejestratorów do zliczania ruchu turystów pieszych i rowerowych na szlakach turystycznych</p>	<p>2 szt.</p>	<p>Obwód Ochronny Krzywe, oddział 47f, Obwód Ochronny Mikołajewo oddział 213c</p>

II. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach ochrony czynnej

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Przygotowanie powierzchni pod odnowienia drzewostanów: 1) wycinanie krzewów przeszkadzających w odnowieniu drzewostanu; 2) punktowe zdzieranie i przekopywanie gleby w miejscach sadzenia drzewek.	1) 2,65 ha; 2) 18,90 tys. szt.	Oddziały: 1) 59b, 66f, 79a, 89a, 130h, 137a, 221b, 313d, 394g; 2) 59b, 66f, 79a, 89a, 130h, 137a, 153a, 221b, 282h, 313d, 394g.
2	1. Dolesienia wybranych luk i przerzedzeń – sadzenie drzew i krzewów dostosowanych do siedliska. 2. Sadzenie drzew i krzewów zgodnych z siedliskiem, w ramach rekonstrukcji drzewostanów zniekształconych antropogenicznie (podsadzenia).	27,95 tys. szt. sadzonek	Oddziały: 19i, 58h, 66f, 79a, 110m, 114a, 121a, 130h, 153a, 154c, 154d, 221b, 282h, 313d, 394g
3	Pielęgnowanie upraw leśnych: 1) poprawa warunków wzrostu i rozwoju drzewek i sadzonek (niszczenie roślin ograniczających wzrost); 2) motyczenie wokół sadzonek.	1) 49,38 ha; 2) 95,45 tys. szt.	Oddziały: 1) 5i, 6c, 7c, 17g, 19h, 19i, 19j, 39h, 56f, 56h, 58b, 58h, 66f, 79a, 84d, 84i, 110m, 112a, 114a, 120a, 120f, 121a, 130h, 136b, 137a, 153a, 154c, 154d, 161a, 204p, 204y, 209c, 209h, 221b, 249a, 250d, 261a, 261b, 262a, 265a, 266j, 269c, 282h, 304d, 313d, 320c, 320d, 338c, 355f, 362l, 370h, 376i, 384c, 384d, 390f, 394h, 394g; 2) 5i, 6c, 7c, 19i, 58b, 58h, 66f, 79a, 110m, 114a, 120a, 120f, 121a, 130h, 137a, 153a, 154c, 154d, 161a, 204p, 221b, 249a, 250d, 261a, 261b, 262a, 265a, 282h, 284b, 355f.
4	Kształtowanie struktury gatunkowej, wiekowej i przestrzennej upraw leśnych w wieku od 5 do 10 lat, przez wykonywanie cięć poza okresem lęgowym ptaków (30.04. – 30.06.) – zabieg o charakterze czyszczenia wczesnego	10,68 ha	Oddziały: 37f, 55a, 58c, 75b, 79a, 111k, 266j, 284b, 338c, 355f, 383h
5	Kształtowanie struktury gatunkowej, wiekowej i przestrzennej	15,15 ha	Oddziały: 80i, 82g, 95a, 117g, 228b,

	drzewostanów w wieku od 11 do 20 lat, przez wykonywanie cięć poza okresem lęgowym ptaków (30.04. – 30.06.) – zabieg o charakterze czyszczenia późnego		239g, 241c, 247f, 248d, 249d, 250a, 260a, 261d, 263a, 264a, 378m, 382h, 383c, 388a, 388k, 389a, 390b, 395k
6	Kształtowanie struktury gatunkowej, wiekowej i przestrzennej drzewostanów w wieku od 21 do 40 lat, przez wykonywanie cięć poza okresem lęgowym ptaków (30.04. – 30.06.) – zabieg o charakterze trzebieży wczesnej	35,48 ha	Oddziały: 66c, 77c, 127a, 204p, 220c, 224d, 271b, 238d, 238c, 332c, 333f, 334i, 350g, 350m, 351b, 351k
7	Kształtowanie struktury gatunkowej, wiekowej i przestrzennej drzewostanów w wieku od 40 do 80 lat, poza okresem lęgowym ptaków (30.04. – 30.06.) – zabieg o charakterze trzebieży późnej	514,10 ha	Oddziały: 3h, 3j, 4c, 9hx, 10j, 19s, 20c, 20n, 20o, 22f, 29c, 29h, 30f, 32h, 44h, 44i, 48k, 54h, 58a, 65f, 65g, 68d, 71a, 73a, 73d, 76b, 76c, 91b, 91c, 98a, 98b, 105f, 106a, 106c, 107d, 112c, 119a, 119c, 138d, 148b, 158b, 201l, 201w, 205b, 205g, 205h, 206d, 207h, 210a, 210b, 216h, 220b, 220g, 222c, 226a, 226b, 233g, 234d, 238b, 239a, 239k, 239s, 242b, 253f, 254a, 259c, 260d, 260f, 266a, 267b, 272c, 272g, 275f, 276h, 281a, 281b, 289d, 291g, 292d, 295b, 300j, 300n, 300o, 306a, 309f, 314l, 315f, 315g, 315i, 329a, 329c, 331a, 331b, 331d, 332a, 332b, 332g, 333a, 333b, 343b, 344b, 344c, , 345d, 346a, 346b, 346f, 347b, 347g, 350c, 350d, 350f, 350j, 350k, 351g, 351h, 351j, 353d, 353g, 354c, 354k, 359a, 360c, 362a, 364a, 364d, 364f, 366a, 371a, 371d, 372b, 372g, 372h, 373a, 373d, 374a, 375j, 375k, 379k, 380d, 381c, 381d, 381f, 382g, 384f, 384h, 385f, 385h, 394i, 396f, 398i, 388a, 387a, 387b, 391a, 392a, 392c, 394f
8	Przebudowa drzewostanów – dostosowanie składu gatunkowego do warunków siedliskowych – cięcia rekonstrukcyjne	3 ha	Oddziały: 59b, 89a, 130h, 137a, 153a, 394g

9	<p>Monitorowanie liczebności owadów zagrażających trwałości realizowanych zabiegów ochronnych w ramach prowadzonej renaturyzacji drzewostanów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wykładanie pułapek feromonowych do odłowu kornika drukarza (<i>Ips typographus</i>); 2) wykładanie pułapek feromonowych do odłowu brudnicy mniszki (<i>Lymantria monacha</i>); 3) jesienne poszukiwania owadów w ściółce. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) 160 stanowisk; 2) 37 stanowisk; 3) 52 próby. 	<p>Oddziały: 3h, 3l, 7c, 10h, 10k, 16d, 19h, 21a, 23d, 24j, 33a, 35c, 40k, 49p, 53m, 54g, 55a, 60b, 67h, 72d, 74c, 77f, 82g, 83a, 89a, 91c, 93d, 103f, 104d, 109g, 109j, 110a, 110b, 110g, 114c, 114f, 123a, 125a, 126b, 129l, 130a, 135g, 137c, 143g, 148a, 152a, 153a, 153b, 155b, 157b, 158a, 160b, 161f, 166a, 169b, 203g, 204g, 208f, 211c, 222a, 224b, 226d, 227h, 228j, 233b, 235c, 238g, 239a, 239k, 241a, 243a, 247f, 248c, 250a, 252c, 260b, 262b, 263b, 265a, 267c, 269a, 269c, 276h, 281a, 284d, 286a, 288d, 289c, 290a, 294b, 295a, 303b, 304d, 311d, 314f, 315a, 323b, 325a, 328a, 327c, 329a, 330b, 332c, 333a, 337a, 338f, 340b, 344a, 349a, 350b, 352a, 353a, 356g, 357a, 357h, 359d, 362d, 364i, 368f, 374c, 377g, 378j, 378l, 379g, 379j, 381c, 384d, 386a, 388c, 390c, 391b, 396a</p>
10	<p>Przeciwdziałanie masowemu zamieraniu drzew powodowanemu przez owady i grzyby, zagrażającemu trwałości zabiegów renaturyzacyjnych, poprzez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wyszukiwanie drzew zasiedlonych przez kambiofagi, np. kornikowate (<i>Scolytinae</i>), bogatkowate (<i>Buprestidae</i>); 2) korowanie zasiedlonego drewna leżącego; 3) zbieranie i likwidacja zasiedlonej kory; 4) usuwanie z drzewostanów drzew opanowanych przez owady i hubę korzeniową (<i>Heterobasidion annosum</i>), zagrażających masowym zamieraniem drzew i zwiększających zagrożenie pożarowe. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) 5500 roboczo-godzin; 2) 310 m³; 3) 92 roboczo-godziny; 4) 11450 m³. 	<p>Miejsca zagrożenia w lasach objętych ochroną czynną</p>
11	<p>Rozdrabnianie (zrębkowanie) pozostających części drzew (głównie</p>	<p>552 roboczo-godziny</p>	<p>Miejsca zagrożenia w lasach objętych ochroną czynną</p>

	gałęzi) z częściowym pozostawieniem biomasy w ekosystemie – w miejscach planowanych zabiegów oraz w celu zmniejszenia zagrożenia pożarowego		
12	<p>Przeciwdziałanie szkodom powodowanym w uprawach leśnych i młodnikach przez zwierzęta, poprzez:</p> <p>1) zabezpieczanie sadzonek przed uszkodzaniem przez ssaki roślinożerne na uprawach leśnych w wieku do 5 lat:</p> <p>a) środkami odstrasżającymi (repelentami),</p> <p>b) ogrodzenie siatką:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykonanie nowych ogrodzeń, - naprawę istniejących ogrodzeń; <p>2) redukcję osobników jelenia (<i>Cervus elaphus</i>), która powinna zapewnić również minimalizację szkód w uprawach i płodach rolnych. Poziom redukcji będzie ustalony na podstawie wiosennej inwentaryzacji zwierząt oraz poziomu szkód w uprawach i płodach rolnych;</p> <p>3) zwiększenie bazy żerowej przez uprawę poletek zaporowych (uprawa zbóż i roślin okopowych, worywanie kukurydzy).</p>	<p>1a) 1,42 ha;</p> <p>1b1) około 2665 m;</p> <p>1b2) 1364 roboczo godziny;</p> <p>2) pozyskanie⁴⁾: do 92 osobników (byki – do 20, łanie – do 60, cielęta – do 12);</p> <p>3) ok. 8 ha.</p>	<p>1) Oddziały: 52f, 59b, 66f, 79a, 89a, 93j, 130h, 131d, 137a, 153a, 221b, 265a, 383b, 388f, 389b, 389c, 394g, 505b, 505c;</p> <p>2) w miejscach występowania szkód;</p> <p>3) Oddziały: 43r, 71d, 84k, 96b, 106g, 138f, 280, 210g, 293b, 338b, 362f, 366f.</p>
13	Likwidacja barier ograniczających przestrzeń życiową zwierząt – usuwanie starych ogrodzeń (siatki ogrodzeniowej) w miejscach, w których młody drzewostan osiągnął rozmiary, dzięki którym nie występują już istotne szkody powodowane przez zwierzęta	4387 m	Oddziały: 52f, 59b, 66f, 79a, 89a, 93j, 130h, 131d, 137a, 153a, 221b, 265a, 383b, 388f, 389b, 389c, 394g, 505b, 505c
14	Przeciwdziałanie chorobom o charakterze epizootii – utrzymywanie zagęszczenia populacji dzików (<i>Sus scrofa</i>) na poziomie 0,1 osobnika/km ² , z uwagi na występowanie afrykańskiego pomoru świń (ASF)	Stan docelowy ⁵⁾ – 15 osobników	Obszar WPN
15	Konserwacja przeciwpożarowych stanowisk czerpania wody	8 stanowisk	Punkty zlokalizowane na: 1) jeziorze Kaletnik;

			<p>2) rzeka Piertanka (m. Tartak);</p> <p>3) rzeka Czarna Hańcza (m. Sobolewo);</p> <p>4) jeziorze Wigry (m. Słupie).</p>
16	Zmniejszenie zagrożenia pożarowego lasu przez porządkowanie terenu w pasie do 30 m od dróg publicznych – okrzesywanie drzew leżących, usuwanie gałęzi i chrustu	191,37 ha	<p>Drogi publiczne w granicach WPN w oddziałach: 1, 2, 5, 6, 7, 8, 49, 50, 68, 69, 79, 80, 93, 148-150 oraz pomiędzy miejscowościami:</p> <p>1) Płociczno – Bryzgiel;</p> <p>2) Krusznik – Tobołowo;</p> <p>3) Mikołajewo – Maćkowa Ruda;</p> <p>4) Maćkowa Ruda – Wysoki Most;</p> <p>5) Wysoki Most – Wypusty;</p> <p>6) Wysoki Most – Jeziorki.</p>
17	<p>Utrzymanie dróg pożarowych i dojazdowych:</p> <p>1) konserwacja nawierzchni dróg pożarowych i dojazdowych – uzupełnianie ubytków dróg – dowóz i plantowanie kruszywa drogowego, równanie nawierzchni;</p> <p>2) konserwacja nawierzchni dróg – wyrównywanie nawierzchni równiarką.</p> <p>3) bieżące naprawy dróg przy użyciu sprzętu ręcznego - uzupełnianie ubytków materiałem miejscowym, odwadnianie kałuż, likwidacja kolein;</p> <p>4) wykonanie placów manewrowych na zakończeniu dróg leśnych – dowóz i plantowanie kruszywa;</p> <p>5) usuwanie drzew – udroźnianie szlaków komunikacyjnych – przerzynka wywrotów i złomów, odciąganie drzew z drogi;</p> <p>6) remont nawierzchni dróg pożarowych i dojazdowych – dostosowanie parametrów dróg pożarowych do obowiązujących przepisów prawa, w tym uzyskanie odpowiedniej szerokości szlaków –</p>	<p>1) 1950 ton kruszywa;</p> <p>2) 11,00 km;</p> <p>3) 184 godz.;</p> <p>4) 100 ton;</p> <p>5) 446 godz.;</p> <p>6) a) 0,78 km, b) 1,72 km,</p>	<p>1) Drogi w oddziałach: 82, 83, 96, 107, 118, 295, 296, 309, 310, 327, 328, 384, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397 oraz dojazdy pożarowe nr: 6, 10, 17;</p> <p>2) Dojazdy pożarowe: 9, 10, 11, 12;</p> <p>3) Obwody Ochronne: Lipniak, Krusznik, Lipowe, Wysoki Most;</p> <p>4) Obwód Ochronny Lipniak, oddziały: 3d, 3f, 5i, 7c;</p> <p>5) Obwody Ochronne: Lipniak, Leszczewek, Gawarzec, Słupie, Powały, Krusznik, Mikołajewo, Lipowe, Wysoki Most;</p> <p>6) a) Droga Nr 8 w oddziałach: 159, 160, 161, b) Droga Nr 13 w oddziałach: 388, 389, 390, 391, 392,</p>

	<p>pozyskane w ramach zabiegu drewno zostanie usunięte z powierzchni ze względu na stwarzane zagrożenie pożarowe;</p> <p>7) utrzymanie przejezdności dróg pożarowych i dojazdowych – powiększanie prześwitów dróg (podkrzesywanie drzew do wysokości 4 m i usuwanie krzewów wrastających w drogę).</p>	<p>c) 0,78 km;</p> <p>7) 19,08 km.</p>	<p>c) Droga Nr 9A w oddziałach: 137, 145, 155, 164;</p> <p>7) Dojazdy pożarowe: nr: 3, 4, 5, 7, 10 (oddziały 161-172), drogi w oddziałach: 221, 222, 233, 234, 235 236, 306, 307, 308 oraz drogi będące w sieci dróg pożarowych WPN: Królówek – Piertanie, Sarnetki – Tobołowo, Sarnetki – Czerwony Krzyż.</p>
18	Prace w bazach przeciwpożarowych - konserwacja sprzętu i utrzymanie porządku	2 szt. (bazy)	Bazy: „Krzywe” i „Maćkowa Ruda”
19	Utrzymanie łączności radiowej do celów przeciwpożarowych – konserwacja radiotelefonów	16 szt.	Pojazdy i osady WPN
20	<p>Organizowanie obserwacji i patrolowanie obszarów leśnych pod względem przeciwpożarowym:</p> <p>1) obsługa Punktu Alarmowo-Dyspozycyjnego;</p> <p>2) telefoniczne dyżury przeciwpożarowe Służby Ochrony Przeciwpożarowej Parku połączone z mobilnymi patrolami naziemnymi.</p>	<p>1) 1200 godzin;</p> <p>2) 264 patrole, 3 tys. godzin dyżurów.</p>	<p>1) Siedziba WPN;</p> <p>2) Obszar ochrony czynnej.</p>
21	<p>Utrzymanie tablic informacyjnych i ostrzegawczych dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego lasu:</p> <p>1) konserwacja tablic przeciwpożarowych;</p> <p>2) wymiana i ustawianie nowych tablic ostrzegawczych i informacyjnych.</p>	<p>1) 1 szt.;</p> <p>2) 22 szt.</p>	<p>1) Obwód Ochronny Słupie;</p> <p>2) Obszar ochrony czynnej.</p>
22	<p>Utrzymanie miejsc bytowania dla dziko żyjących pszczół poprzez:</p> <p>1) obsługę i coroczne przeglądy barci oraz kłód bartnych;</p> <p>2) pielęgnacja wokół miododajnych gatunków drzew i krzewów owocowych w pobliżu barci pszczelich, w tym: wykaszanie chwastów.</p>	<p>1) 16 sztuk;</p> <p>2) 0,37 ha.</p>	<p>Oddziały: 48, 49, 284, 304, 305, 322, 323</p>

23	Poprawa warunków bytowania ssaków z rodziny popielicowatych: kontrola zasiedlenia budek (listopad każdego roku)	400 szt.	Obszar ochrony czynnej
24	Reintrodukcja cisa pospolitego (<i>Taxus baccata L.</i>): 1) wykonanie podsadzeń: sadzenie sadzonek cisa na powierzchniach podokapowych; 2) pielęgnowanie powierzchni podsadzeń: wykaszanie roślinności zielnej oraz motyczenie wokół sadzonek.	1) 0,4 ha, 1,68 tys. szt.; 2) 1,70 ha, 2,12 tys. szt.	1) Oddziały: 19i, 110m, 121a, 204s, 204y, 388c; 2) Oddziały: 19i, 82g, 110m, 121a, 204s, 204y, 209c, 209h, 383b, 388c.
25	Poprawa stanu i warunków bytowania ptaków: 1) kontrola budek lęgowych; 2) zakup karmy.	1) według potrzeb; 2) 1422 kg	Obszar WPN
26	Budowa nowych i poprawa stanu istniejących platform gniazdowych ptaków drapieżnych	6 szt.	1) Obwód ochronny Lipniak; 2) Obwód Ochronny Krzywe; 3) Obwód Ochronny Słupie.

B. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Przeciwdziałanie zarastaniu zbiorowisk nieleśnych przez: 1) koszenie niepożądaną roślinności; 2) usuwanie nalotu drzew i krzewów na łąkach oraz torfowiskach z usunięciem biomasy; 3) przywracanie siedlisk Natura 2000 – zabiegi agrotechniczne.	Okolo 110 ha	Oddziały: 5n, 5t, 10r, 21c, 21m, 21n, 21o, 21g, 36Ac, 54k, 56j, 77Ai, 77Ak, 77Al, 172c, 172f, 172h, 178t, 205f, 214j, 217n, 218c, 218d, 218jx, 218mx, 218z, 220x, 231o, 231p, 299x, 299y. Działki nr: 31, 32/3, 272, obr. Ewid. Leszczewek; 41, 48/4, 526/1, 527/1, obr. Ewid. Burdeniszki: 5/19, obr. Ewid. Czerwony Folwark; 7, 11, obr. Ewid. Magdalenowo i Wigry; 55, 56, 6/13, obr. Ewid. Czerwony Krzyż; 133, obr. Ewid. Mikołajewo; 32/22, obr. Ewid. Gawrych Ruda; 97/10, 97/12, obr. Ewid. Bryzgiel; 35, 58/2, 59/5, 72/1, 73, 74, 76/5, 77/1, 80/1, 90, 159, 206, 208, 209,

			213/2, 214, 217, 218, 219, 225/5, 244/1, 244/2, obr. Ewid. Krusznik.
2	Redukcja osobników jelenia (<i>Cervus elaphus</i>), zapewniająca minimalizację szkód w uprawach i płodach rolnych. Poziom redukcji będzie ustalony na podstawie wiosennej inwentaryzacji zwierząt oraz poziomu szkód w uprawach i płodach rolnych	Pozyskanie ⁴⁾ do 92 szt.	Obszar ochrony czynnej
3	Przeciwdziałanie afrykańskiemu pomorowi świń (ASF) – utrzymywanie zagęszczenia populacji dzików (<i>Sus scrofa</i>) na poziomie 0,1 osobnika/km ²	Stan docelowy ⁵⁾ 15 szt.	Obszar ochrony czynnej

C. W ekosystemach wodnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Zarybienia gatunkami ryb: 1) sieja (<i>Coregonus lavaretus</i>) ³⁾ ; 5) sielawa (<i>Coregonus albula</i>) ³⁾ ; 7) szczupak (<i>Esox 27ucius</i>) ³⁾ ;	Corocznie 2) Do: a) 2,1 mln osobników, w tym do 20 tys. Narybku jesiennego, b) 0,02 mln osobników, w tym do 1 tys. Narybku jesiennego, c) 0,2 mln osobników, w tym do 5 tys. Szt. Narybku jesiennego; 6) do: a) 25 mln osobników, b) 0,5 mln osobników; 8) Do: a) 2,1 mln osobników, b) 230 tys. Osobników, c) 80 tys. Osobników,	3) Oddziały: a) 188 (jeziro Wigry), 4) 199 (jeziro Mulaczysko), c) 192a (Jeziro Białe Wigierskie); 2) Oddziały: a) 188 (jeziro Wigry), b) 199 (jeziro Mulaczysko); 3) Oddziały: a) 188 (jeziro Wigry), b) 185 (jeziro Pierty), c) 195a (Jeziro Długie),

	9) lin (<i>Tinca tinca</i>) ³⁾ ;	d) 30 tys. Osobników, e) 20 tys. Osobników; 10) do: a) 550 kg, b) 140 kg;	d) 198a (jeziro Krusznik), e) 187 (jez. Omułówek), 199 (jez. Mulaczysko), 190 (jez. Leszczewek), 189a (jez. Postaw), 196a (Jez. Okrągłe); 4) Oddziały: a) 188 (jeziro Wigry), b) 185 (jeziro Pierty);
	5) pstrąg potokowy (<i>Salmo trutta m. fario</i>) ³⁾ ; 6) węgorz europejski (<i>Anguilla anguilla</i>) ³⁾ .	5) do 4 tys. osobników; 6) do 140 kg.	5) oddział 401a, 401b (rzeka Czarna Hańcza na odcinku Wysoki Most – Studziany Las); 6) oddział 188 (jeziro Wigry).
2	Odłów tarlaków szczupaka, sielawy i siei, na potrzeby hodowli materiału zarybieniowego w wylęgarni ryb WPN w miejscowości Tartak	Corocznie 1. Sielawa (<i>Coregonus albula</i>) do 3500 kg. 2. Sieja (<i>Coregonus lavaretus</i>) do 700 kg. 3. Szczupak (<i>Esox lucius</i>) do 1200 kg.	Oddziały: 1. 188 (jeziro Wigry). 2. 188 (jeziro Wigry), 192a (jeziro Białe Wigierskie). 3. 188 (jeziro Wigry).
3	Zimowe koszenie trzciny pospolitej i częściowe usuwanie skoszonej biomasy w celu poprawy warunków krążenia wód w strefie płytkiego litoralu oraz poprawy stanu i warunków bytowania ptaków gniazdujących wśród roślinności wynurzonej	Do 20 ha corocznie	Oddział 188A (jeziro Wigry – Zatoka Zadworze, Płoso Północne i Południowe)
4	Kształtowanie właściwej struktury gatunkowej, wielkościowej oraz liczebności w zespołach ryb – odłowy regulacyjne sprzętem ciągnionym/stawnym. W jeziorach typu sielawowego odłowy sprzętem ciągnionym będą wykonywane w okresie od 1 maja do 31 października. Dopuszcza się stosowanie sprzętu ciągnionego poza wyżej wymienionym okresem w celu realizacji odłowów stynki (<i>Osmerus eperlanus</i>)	Corocznie 1. Sielawa (<i>Coregonus albula</i>) do 27,5 tys. kg. 2. Sieja (<i>Coregonus lavaretus</i>) do 100 kg. 3. Węgorz europejski (<i>Anguilla anguilla</i>) do 500 kg. 4. Szczupak (<i>Esox lucius</i>) do 1 tys. kg. 5. Lin (<i>Tinca tinca</i>) do 1 tys. kg. 6. Okoń (<i>Perca fluviatilis</i>) do 700 kg. 7. Leszcz (<i>Abramis brama</i>) do 3 tys. kg. 8. Płoc (<i>Rutilus rutilus</i>)	Oddziały: 185 (jeziro Pierty), 187 (jeziro Omułówek), 188 (jeziro Wigry), 189 (jeziro Postaw), 190 (jeziro Leszczewek), 199 (jeziro Mulaczysko)

		do 3 tys. kg. 9. Stynka (<i>Osmerus eperlanus</i>) do 10 tys. kg.	
5	1. Monitorowanie różnorodności biologicznej rakowatych (<i>Astacidae</i>). 2. Monitorowanie i ograniczanie liczebności raka pręgowatego (<i>Orconectes limosus</i>) i sygnałowego (<i>Pacifastacus leniusculus</i>) – odłowy kontrolne pułapkami żywołownymi (racznikami).	Według potrzeb	Oddziały: 188 (jeziro Wigry), 192a (Jeziro Białe Wigierskie), 195a (Jeziro Długie Wigierskie), 196a (Jeziro Okrągłe)
6	Odbudowa populacji troci jeziorowej – zarybienie	Do 2 tys. szt. osobników corocznie	Oddział 188 (jeziro Wigry)
7	Monitoring stanu ichtiofauny rzeki Czarnej Hańczy (250-metrowy odcinek poniżej mostu w Sobolewie), kontrola efektów zarybiania trocią jeziorową	250 m corocznie	Oddział 179a
8	Monitoring przyrodniczy małych jezior	10,44 ha	Oddziały: 197a (jez. Czarne k. Gawrych Rudy), 200a (jez. Czarne k. Bryzga)
9	Sprzątanie rzeki Czarnej Hańczy powyżej jeziora Wigry – usuwanie odpadów stałych	6,72 ha corocznie	Oddziały: 87c, 99a, 100a, 179a, 180a, 180b, 181a, 181b, 182a
10	Badania podwodne – kartowanie flory i roślinności zanurzonej, waloryzacja krajobrazów podwodnych	30,24 ha	Oddziały: 56c (jeziro Gałęziste), 188a, 188b (jeziro Wigry), 192a (jeziro Białe), 198a (jeziro Krusznik)

D. Inne – monitoring, badania naukowe, eliminowanie obcych i inwazyjnych gatunków roślin, ochrona walorów widokowych oraz utrzymanie infrastruktury technicznej, związanej z udostępnianiem obszaru WPN²⁾ oraz działalnością edukacyjną

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Bieżące remonty budynków i urządzeń służących ochronie czynnej: 1) baza czynnej ochrony ekosystemów wodnych w miejscowości Czerwony Folwark; 2) ośrodek hodowli materiału zarybieniowego w miejscowości Tartak.	Według potrzeb	1) Oddziały – 183Acx, 183d; 2) Oddział 36An.
2	1. Monitorowanie stanu różnorodności biologicznej wybranych grup roślin, zwierząt i grzybów, ze szczególnym	10 512,59 ha	Obszar ochrony czynnej

	uwzględnieniem gatunków zagrożonych i rzadkich oraz gatunków będących przedmiotem ochrony w sieci Natura 2000. 2. Monitorowanie obecności inwazyjnych gatunków roślin, grzybów i zwierząt obcego pochodzenia.		
3	1. Badania kierunków i dynamiki zmian procesów przyrodniczych oraz wpływu poszczególnych elementów ekosystemów na ich funkcjonowanie. 2. Badania właściwości najważniejszych składników ekosystemów leśnych. 3. Badania metod eliminacji, kontroli oraz izolacji gatunków inwazyjnych obcego pochodzenia. 4. Badania biologii, ekologii i etologii gatunków chronionych, w tym m.in. bobra, wydry i dzięciołów, oraz ich wpływu na różnorodność biologiczną. 5. Badania nad ekologicznymi oraz przestrzennymi uwarunkowaniami występowania populacji kormorana czarnego. 6. Badania nad wpływem ssaków jeleniowatych na ekosystemy leśne.	10 512,59 ha	Obszar ochrony czynnej
4	Eliminowanie inwazyjnych gatunków roślin: 1) usuwanie niecierpka gruczołowatego (<i>Impatiens glandulifera</i>) – wielokrotne wyrywanie/koszenie i przyzmowanie biomasy na gruncie w obszarze objętym zabiegami; 2) usuwanie trojeści amerykańskiej (<i>Asclepias syriaca</i>) – wyrywanie, przekopywanie stanowisk; 3) usuwanie rdestowca ostrokończystego (<i>Reynoutria japonica</i>) – wielokrotne wyrywanie w ciągu sezonu wegetacyjnego i usuwanie biomasy poza obszar działania; 4) usuwanie róży pomarszczonej (<i>Rosa rugosa</i>) – wielokrotne wyrywanie, wykopywanie korzeni, usuwanie odrośli;	1) 0,32 ha; 2) 1,50 ha; 3) 140 m ² ; 4) 546 m ² ;	Oddziały: 1) 87a, 87b, 87d, 99c, 99i, 99k, 111a, 111b, 111h, 111m, 111n, 111l, 122a, 122h, 122k, 129a, 172g, 215b; 2) 201, 206; 3) 149j, 158a, 158c; 4) 206z, 214f, 215b, 290a, 362f;

	<p>5) usuwanie czeremchy amerykańskiej (<i>Prunus serotina</i>) – wycinanie, usuwanie odrośli, karczowanie;</p> <p>6) usuwanie dębu czerwonego (<i>Quercus rubra</i>) – wycinanie, wrywanie, karczowanie.</p>	<p>5) 0,10 ha, 531 sztuk;</p> <p>6) 6 m²;</p>	<p>5) 148b, 148g, 149f, 393f;</p> <p>6) 375c;</p>
	<p>7) usuwanie dębu czerwonego (<i>Quercus rubra</i>) i czeremchy amerykańskiej (<i>Prunus serotina</i>) - wycinanie, wrywanie, karczowanie;</p> <p>8) usuwanie robinii akacjowej (<i>Robinia pseudoacacia</i>) -wycinanie, wrywanie, karczowanie;</p> <p>9) usuwanie karagany syberyjskiej (<i>Caragana arborescens</i>)- wycinanie, wrywanie, karczowanie;</p> <p>10) usuwanie klonu jesionolistnego (<i>Acer negundo</i>) - wycinanie, karczowanie;</p> <p>11) usuwanie winobluszczu (<i>Parthenocissus quinquefolia</i>) - wrywanie, wykopywanie korzeni;</p> <p>12) usuwanie nawłoci kanadyjskiej (<i>Solidago canadensis</i>)- wrywanie, przekopanie gleby.</p>	<p>7) 0,30 ha;</p> <p>8) 41 sztuk;</p> <p>9) 131 sztuk;</p> <p>10) 8 sztuk;</p> <p>11) 4100 m²;</p> <p>12) 10 m².</p>	<p>7) 220n, 220o;</p> <p>8) 172c;</p> <p>9) 79i, 172c;</p> <p>10) 375b;</p> <p>11) 375b, 388h;</p> <p>12) 206z.</p>
<p>5</p>	<p>Działania dotyczące infrastruktury służącej ochronie, edukacji i udostępnianiu poprzez:</p> <p>1) konserwację, remonty, przebudowę i budowę nawierzchni dróg, szlaków turystycznych i innej infrastruktury związanej z udostępnieniem;</p> <p>2) malowanie i uzupełnianie oznakowania szlaków turystycznych, wymianę i uzupełnianie brakujących lub zniszczonych kierunkowskazów, tablic informacyjnych;</p> <p>3) podcinanie gałęzi drzew i krzewów oraz wykaszanie roślinności przy i na drogach, szlakach turystycznych, w miejscach odpoczynku, dookoła elementów infrastruktury turystycznej, w celu zapewnienia ich drożności oraz funkcjonalności;</p> <p>4) zapewnienie bezpieczeństwa na drogach, szlakach turystycznych, w pobliżu obiektów turystycznych, linii</p>	<p>Według potrzeb</p>	<p>Obszar ochrony czynnej</p>

	energetycznych i budynków, poprzez usuwanie leżących drzew i konarów oraz ścinkę drzew zagrażających życiu, zdrowiu bądź mieniu ludzkiemu. Wycinanie drzew w okresie 30.04. – 30.06., w szczególnych przypadkach przez cały rok.		
6	Utrzymanie infrastruktury edukacyjnej, turystycznej i rekreacyjnej: 1) konserwacja, remonty, przebudowa i budowa infrastruktury związanej z udostępnieniem dla edukacji i turystyki, m.in. punktów widokowych, wież widokowych, kładek, parkingów, miejsc odpoczynku, pól namiotowych, wiat, zadaszeń, tablic i znaków informacyjnych; 2) wykaszanie roślinności wodnej w obrębie przystani; 3) podcinanie gałęzi i usuwanie drzew zagrażających infrastrukturze, o której mowa w pkt 1.	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
7	Ochrona walorów widokowych – usuwanie drzew i krzewów: 1) nad Zatoką Słupiańską jeziora Wigry; 2) przy Ośrodku Edukacji Środowiskowej; 3) na osi widokowej Muzeum Wigier – klasztor wigierski; 4) nad Zatoką Krzyżańską jeziora Wigry.	0,6 ha	1) Obwód Ochronny Słupie, oddział 150f; 2) Obwód Ochronny Słupie, oddział 149j; 3) Obwód Ochronny Leszczewek, oddział 93Af; 4) Obwód Ochronny Mikołajewo, oddział 228n.
8	Utrzymanie punktu poboru prób makrofauny bezkręgowej strefy litoralnej jeziora Wigry w celach edukacyjnych – odkrzaczanie i koszenie trzciny	15 m ²	Obwód Ochronny Słupie, oddział 149j; jezioro Wigry, oddział 188
9	Utrzymanie czystości – sprzątanie i wywóz odpadów	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
10	Zakup i montaż pyroelektrycznych czujników do zliczania osób na szlakach turystycznych i ścieżkach edukacyjnych	5 szt.	1) Obwód Ochrony Krzywe oddział 49b; 2) Obwód Ochronny Słupie oddział 158a; 3) Obwód Ochronny Powały oddział 388k; 4) Obwód Ochronny Gawarzec oddział 111i; 5) Wodny Obręb Ochronny,

			oddział 401b.
11	Bieżące remonty budynków i urządzeń służących ochronie czynnej w bazie czynnej ochrony ekosystemów wodnych w miejscowości Czerwony Folwark	Według potrzeb	Oddział 189a (jeziro Postaw)
12	Budowa pomostów: 1) przy hangarach w bazie Czerwony Folwark; 2) na polu namiotowym Jastrzęby – 2 szt. (dodatkowo oczyszczenie dna z roślinności przybrzeżnej i namulów, wysypanie dna jeziora piaskiem).	1) 45,5 m; 2) pomosty o długości 45 m, 20 m, powierzchnia oczyszczenia do 350 m ² .	1) Oddział 189a (jeziro Postaw); 2) oddział 188a (jeziro Wigry).
13	Budowa infrastruktury na łódź edukacyjną przy Muzeum Wigier w Starym Folwarku: 1) budowa hangaru nawodnego; 2) rozbudowa pomostu; 3) budowa punktu czerpania wody i odbioru nieczystości płynnych; 4) oczyszczenie dna z roślinności przybrzeżnej i namulów.	1) wymiary 6,5x15 m; 2) długość 16 m; 3) 1 szt.; 4) do 500 m ² .	Oddziały: 93Af, 188a (jeziro Wigry)
14	Budowa slipu do wodowania łodzi na przystani w Zakątach, w tym oczyszczenie dna z roślinności przybrzeżnej i namulów	Wymiary slipu ok. 5x16 m, powierzchnia oczyszczenia do 100 m ² .	Oddział 188a (jeziro Wigry)
15	Odbudowa mostu dla pieszych i rowerzystów na przesmyku między jeziorami Wigry i Postaw	Długość do 35 m, szerokość do 3,5 m	Oddział 183Aa (rzeka Czarna Hańcza)
16	Ustalenie liczebności i sukcesu lęgowego oraz badanie składu pokarmu kormorana czarnego. Ograniczanie liczebności poprzez płoszenie	2 stanowiska (kolonia rozrodcza oraz noclegowisko)	Oddziały: 175yx, 175zx (Wyspa Mysia na jeziorze Wigry), 195a (jeziro Długie Wigierskie)

III. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach ochrony krajobrazowej

A. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Przeciwdziałanie zarastaniu zbiorowisk nieleśnych: 1) koszenie roślinności, usuwanie drzew i krzewów pojawiających się w ramach sukcesji naturalnej na łąkach oraz torfowiskach wraz	1) Około 50 ha;	1) Oddziały: 14c, 14d, 27k, 49f, 93Al, 107i, 107k, 175gy, 178n, 178o, 201n, 201x, 201y, 206k, 231a, 231j, 243b,

	z usunięciem biomasy;		243d, 243f, 243h, 284h, 284i, 290d, 304f, 307b, 307g, 308d, 308f, 322b, 377b;
	2) utrzymanie gruntów w dobrej kulturze rolnej przez stosowanie płodozmianu tradycyjnych upraw, w tym:		
	a) użytkowanych na potrzeby WPN;	2a) około 54 ha;	2a) Oddziały: 39a, 40a, 62g, 62h, 62i, 62j, 85a, 85f, 85g, 201n, 203b, 203c, 206k, 206bx, 214i, 243i, 283b, 283f, 299s, 299w, 299t, 307b, 376c, 393d;
	b) wydzierżawionych rolnikom	2b) około 90 ha	2b) Oddziały: 5b, 5d, 5f, 9d, 9f, 9g, 9o, 9p, 9t, 9ax, 12x, 12bx, 36Ai, 36Af, 36Aj, 36Ak, 39g, 39k, 39m, 85a, 117l, 117n, 117r, 148c, 148h, 149a, 149b, 149c, 175g, 175j, 175k, 175hx, 175kx, 175mx, 175nx, 175lx, 175rx, 175ox, 175hy, 178a, 178b, 178c, 178f, 201a, 201b, 201c, 201d, 201f, 201j, 201k, 201n, 201Ag, 201Ai, 201Aj, 201Ak, 201Al, 201Am, 201An, 201Ao, 201Ap, 201As, 201At, 201Aw, 201Ax, 201Ay, 201Az, 201Abx, 201Acx, 204a, 204b, 204c, 204g, 204h, 204i, 204k, 204l, 204m, 206f, 206g, 206h, 206k, 206m, 206n, 206o, 206s, 206ax, 206cx, 206dx, 206ix, 206jx, 206lx, 214i, 214j, 216j, 218cx, 218fx, 218gx, 220a, 220w, 221Af, 228c, 228k, 228l, 230b, 231zx, 239c, 240j, 240k, 240p, 240r, 240t, 244a, 244b, 283b, 283c, 283d, 283f, 299a, 300b, 300d, 300g, 301a, 301t, 301w, 301x, 301y, 301ax, 301cx, 301dx
2	Przeciwdziałanie szkodom powodowanym przez ssaki roślinożerne w uprawach i płodach rolnych przez:		

	1) zwiększanie bazy żerowej – utrzymywanie poletek zaporowych (uprawa zbóż i roślin okopowych);	1) 2,40 ha;	1) Oddział 304f;
	2) redukcja osobników jelenia (<i>Cervus elaphus</i>), celem minimalizacji szkód w uprawach i płodach rolnych. Poziom redukcji będzie ustalony na podstawie wiosennej inwentaryzacji zwierząt oraz poziomu szkód w uprawach i płodach rolnych.	2) pozyskanie ⁴⁾ do 92 osobników.	2) Obszar WPN.
3	Przeciwdziałanie afrykańskiemu pomorowi świń (ASF) – utrzymywanie zagęszczenia populacji dzików (<i>Sus scrofa</i>) na poziomie 0,1 osobnika/km ²	Stan docelowy ⁵⁾ : 15 osobników	Obszar WPN
4	Eliminowanie inwazyjnych obcych gatunków roślin: 1) usuwanie rdestowca ostrokończystego (<i>Reynoutria japonica</i>) – wielokrotne wyrywanie w ciągu sezonu wegetacyjnego; 2) usuwanie nawłoci kanadyjskiej (<i>Solidago canadensis</i>) – wyrywanie, przekopanie gleby; 3) usuwanie róży pomarszczonej (<i>Rosa rugosa</i>) – wielokrotne wyrywanie, wykopywanie korzeni, usuwanie odrośli; 4) usuwanie czeremchy amerykańskiej (<i>Prunus serotina</i>) – wycinanie, usuwanie odrośli, karczowanie.	1) 10 m ² ; 2) 140 m ² ; 3) 870 m ² ; 4) 0,25 ha.	1) Oddział 393c; 2) Oddziały: 206s, 206bx, 206cx, 307b; 3) Oddziały: 206s, 206ax, 206bx, 206cx, 228l, 307b; 4) Oddziały: 220w, 220y.
5	Monitorowanie stanu różnorodności biologicznej oraz kierunków i dynamiki zmian procesów przyrodniczych: 1) monitorowanie zagrożonych i rzadkich gatunków roślin, grzybów i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych; 2) monitorowanie inwazyjnych gatunków roślin, grzybów i zwierząt obcego pochodzenia.	2763,28 ha	Obszar ochrony krajobrazowej
6	Przeciwdziałanie zanikaniu oczek wodnych	10 oczek wodnych	Obszar ochrony krajobrazowej – miejscowości Rosochaty Róg, Leszczewek

B. Inne – ochrona walorów widokowych oraz utrzymanie infrastruktury technicznej, związanej z udostępnianiem obszaru i z działalnością edukacyjną

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	<p>Działania dotyczące infrastruktury służącej ochronie, edukacji i udostępnianiu poprzez:</p> <p>1) konserwację, remonty, przebudowę i budowę nawierzchni dróg, szlaków turystycznych i innej infrastruktury związanej z udostępnieniem;</p> <p>2) malowanie i uzupełnianie oznakowania szlaków turystycznych, wymianę i uzupełnianie brakujących lub zniszczonych kierunkowskazów, tablic informacyjnych;</p> <p>3) podcinanie gałęzi drzew i krzewów oraz wykaszanie roślinności przy i na drogach i szlakach turystycznych, w miejscach odpoczynku, dookoła elementów infrastruktury turystycznej, w celu zapewnienia ich drożności oraz funkcjonalności;</p> <p>4) zapewnienie bezpieczeństwa na drogach, szlakach turystycznych, w pobliżu obiektów turystycznych, linii energetycznych i budynków, poprzez usuwanie leżących drzew i konarów oraz ścinkę drzew zagrażających życiu, zdrowiu bądź mieniu ludzkiemu.</p> <p>Wycinanie drzew w okresie od 16 sierpnia do 1 marca roku następnego, w szczególnych przypadkach przez cały rok.</p>	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
2	<p>Utrzymanie infrastruktury edukacyjnej, turystycznej i rekreacyjnej:</p> <p>1) konserwacja, remonty, przebudowa i budowa infrastruktury związanej z udostępnieniem dla edukacji i turystyki, m.in. punktów widokowych, wież widokowych, kładek, parkingów, miejsc odpoczynku, pól namiotowych, wiat, zadaszeń, tablic i znaków informacyjnych;</p> <p>2) wykaszanie roślinności wodnej w obrębie przystani;</p>	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej

	3) podcinanie gałęzi i usuwanie drzew zagrażających infrastrukturze, o której mowa w pkt 1.		
3	Modernizacja wystawy etnograficznej w Krzywem	Budynek długości 18,5 m, szerokości 6 m	Obwód Ochronny Krzywe, oddział 49j
4	Opracowanie programu funkcjonalno-przestrzennego dla rozbudowy muzeum Wigier; opracowanie projektu koncepcyjnego rozbudowy. Modernizacja części wystawy stałej poświęconej kształtowaniu się krajobrazu.	Budynek o powierzchni użytkowej 630 m ²	Obwód Ochronny Leszczewek, oddział 93Ag
5	Remont budynku wystawy pn.: „Historia i tradycje rybołówstwa nad Wigrami” w Czerwonym Folwarku – renowacja i malowanie ścian zewnętrznych	1 budynek	Obwód Ochronny Leszczewek, oddział 175w
6	Prace porządkowe wokół Ośrodka Edukacji Środowiskowej Słupie – wykaszanie roślinności, wycinanie odrostów krzewów, sprzątanie	1000 m ²	Obwód Ochronny Słupie, oddział 149l
7	Usuwanie odrośli drzew i krzewów na przedpolu punktów widokowych: 1) na przystanku kolejki wąskotorowej „Binduga”; 2) na Półwyspie Klasztornym.	0,5 ha	1) Obwód Ochronny Powały, oddział 379b; 2) Obwód Ochronny Leszczewek, oddział 175gy
8	Instalacja przydomowych oczyszczalni ścieków	7 szt.	Osady: Maćkowa Ruda 56, Maćkowa Ruda 57, Wysoki Most 5, Mikołajewo 28, Słupie 1, Królówek 5, Lipniak 23
9	Przechwycenie i zagospodarowanie wód opadowych spływających z parkingów i dachów budynków Dyrekcji WPN w Krzywem	0,54 ha	Obwód Ochronny Krzywe, oddział 49g
10	Wykonanie schodów terenowych w skarpie na zejściu do pomostu na polu namiotowym „Jastrzęby”	Długość ok. 20 m	Obwód Ochronny Krusznik, oddział 230i
11	Utrzymanie czystości – sprzątanie i wywóz odpadów	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej

Objaśnienia:

- ¹⁾ Obszary zajmowane przez ekosystemy leśne, nieleśne lądowe i wodne zostały przestrzennie podzielone na oddziały oznaczone liczbą lub liczbą i dużą literą oraz pododdziały oznaczone małą literą. Podział na oddziały, pododdziały oraz obręby i obwody ochronne przyjęto zgodnie z Leśną Mapą Numeryczną (LMN) Wigierskiego Parku Narodowego, według stanu na dzień 1 stycznia 2012 r. LMN znajduje się w Systemie Informacji Przestrzennej (SIP) w siedzibie Dyrekcji

Wigierskiego Parku Narodowego w miejscowości Krzywe. Podział na obszary objęte ochroną ścisłą, czynną i krajobrazową przyjęto zgodnie z mapą pod tytułem: „Mapa stref ochrony Wigierskiego Parku Narodowego”, sporządzoną w skali 1:20 000, według stanu na dzień 1 stycznia 2014 r. Podział na działki geodezyjne i obręby ewidencyjne jest zgodny z mapami ewidencji gruntów. Mapy znajdują się w siedzibie Wigierskiego Parku Narodowego, w miejscowości Krzywe.

- 2) WPN – Wigierski Park Narodowy.
- 3) Zarybianie będzie dokonane w oparciu o materiał zarybieniowy o cechach właściwych lokalnym populacjom ryb, w celu stabilizacji składów jakościowych i ilościowych populacji ryb występujących na obszarze Wigierskiego Parku Narodowego.
- 4) Podana wartość redukcji osobników jelenia (*Cervus elaphus*) dotyczy pozyskania łącznie na obszarze Wigierskiego Parku Narodowego.
- 5) Stan docelowy dla populacji dzika (*Sus scrofa*) dotyczy całego obszaru Wigierskiego Parku Narodowego.

OPIS SPOSOBÓW CZYNNEJ OCHRONY GATUNKÓW ROŚLIN, ZWIERZĄT I GRZYBÓW

I. Sposoby czynnej ochrony gatunków roślin, zwierząt i grzybów na obszarach ochrony ścisłej

A. Ochrona gatunków roślin

Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
Wybrane gatunki roślin naczyniowych oraz mchów i wątrobowców, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków zagrożonych, rzadkich i objętych ochroną	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie różnorodności gatunkowej oraz stanu populacji (jej wielkości i rozmieszczenia poszczególnych gatunków). 2. Monitorowanie inwazyjnych gatunków roślin obcego pochodzenia (ich rozmieszczenia, wielkości populacji i dynamiki rozwoju). 	<p>Badania będą prowadzone w sposób nie pogarszający stanu ochrony:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) metodami przyżyciowymi, jedynie u niektórych gatunków będą pobierane fragmenty lub całe okazy w celu określenia przynależności gatunkowej; 2) lokalizacja stanowisk gatunków będzie określana za pomocą urządzeń GPS.

B. Ochrona gatunków zwierząt

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1.	Wybrane gatunki zwierząt, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków zagrożonych, rzadkich i objętych ochroną, np. małe i średnie ssaki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie różnorodności gatunkowej oraz rozmieszczenia. 2. Określenie ekologicznych i przestrzennych uwarunkowań występowania. 3. Monitorowanie inwazyjnych gatunków obcego pochodzenia (ich rozmieszczenia, wielkości populacji i dynamiki rozwoju). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Badania prowadzone metodami przyżyciowymi, u niektórych gatunków bezkręgowców będą pobierane okazy w celu określenia przynależności gatunkowej (zastosowanie pułapek świetlnych, odłowy siatką entomologiczną). 2. Lokalizacja stanowisk gatunków określana za pomocą urządzeń GPS. 3. W badaniach zwierząt kręgowych będą wykorzystywane fotopułapki.
2.	Ptaki (<i>Aves</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwentaryzacje i kontrole gniazd gatunków ptaków objętych ochroną strefową. 2. Inwentaryzacje i kontrole gniazd i stanowisk lęgowych innych gatunków ptaków. 	<p>Obserwacje bezpośrednie z użyciem urządzeń optycznych i aparatu fotograficznego, w razie konieczności za pomocą fotopułapki i bezzałogowego statku powietrznego (drona)</p>
3.	Bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>), rybołów (<i>Pandion haliaetus</i>), bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>)	Tworzenie dogodnych warunków do budowy gniazd	<p>Konserwacja istniejących i budowa nowych sztucznych platform gniazdowych oraz wykonanie zabezpieczeń uniemożliwiających dostęp drapieżników do gniazd</p>

C. Ochrona gatunków grzybów

Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
Gatunki grzybów, w tym porostów, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków zagrożonych, rzadkich i objętych ochroną	Monitorowanie różnorodności gatunkowej oraz rozmieszczenia poszczególnych gatunków	1. Badania prowadzone metodami przyżyciowymi, jedynie u niektórych gatunków będą pobierane okazy w celu określenia przynależności gatunkowej. 2. Lokalizacja stanowisk gatunków będzie określana za pomocą urządzeń GPS.

II. Sposoby czynnej ochrony gatunków roślin, zwierząt i grzybów na obszarach ochrony czynnej

A. Ochrona gatunków roślin

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Rodzime gatunki roślin występujące w WPN ¹⁾ na obszarach objętych ochroną czynną	Ochrona rodzimych gatunków roślin przed inwazją gatunków obcych	Usuwanie zagrażających gatunków obcych w miejscach występowania tych gatunków
2	Wybrane gatunki roślin naczyniowych oraz mchów i wątrobowców, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków zagrożonych, rzadkich i objętych ochroną	Monitorowanie różnorodności gatunkowej oraz stanu populacji (jej wielkości i rozmieszczenia poszczególnych gatunków), badanie znaczenia leszczyny pospolitej w siedliskach leśnych	Badania prowadzone będą: 1) metodami przyżyciowymi, jedynie u niektórych gatunków będą pobierane fragmenty lub całe okazy w celu określenia przynależności gatunkowej; 2) na obszarze WPN, w szczególności na stałych powierzchniach monitoringowych (badania dynamiki zmian); 3) lokalizacja stanowisk gatunków będzie określana za pomocą urządzeń GPS.
3	Gatunki światłolubne i ciepłolubne	Poprawa warunków występowania gatunków	Usuwanie nadmiernej ilości ekspansywnych gatunków roślin w warstwie runa, podszytu i podrostu, rozluźnianie zwarcia drzewostanu na obszarze występowania gatunków

B. Ochrona gatunków zwierząt

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Wybrane gatunki, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożonych,	1. Monitorowanie różnorodności gatunkowej, liczebności i rozmieszczenia. 3. Określenie ekologicznych i	1. Badania prowadzone metodami przyżyciowymi, u niektórych gatunków kręgowców oraz bezkręgowców stosowane będą metody

	rzadkich i objętych ochroną	przestrzennych uwarunkowań występowania. 2. Monitorowanie inwazyjnych gatunków obcego pochodzenia (ich rozmieszczenia, wielkości populacji i dynamiki rozwoju).	polegające na pobieraniu okazów w celu określenia przynależności gatunkowej oraz przestrzennego rozmieszczenia w obszarze (pułapki typu „dziekanówka” i Barbera, odłowy siatką entomologiczną, pułapki świetlne). 2. Lokalizacja stanowisk gatunków określana za pomocą urządzeń GPS. 3. W badaniach będą wykorzystywane fotopułapki.
2	Gatunki zwierząt zagrożone wyginięciem, rzadkie i objęte ochroną	Ograniczanie liczebności drapieżników stanowiących zagrożenie dla gatunków rzadkich i zagrożonych wyginięciem	Monitoring stanu liczebności populacji oraz redukcja (odstrzał redukcyjny) po uprzednim rozpoznaniu uwarunkowań ekologicznych w odniesieniu do presji drapieżniczej gatunków, zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie: 1) jenota (<i>Nyctereutes procyonoides</i>); 2) lisa (<i>Vulpes vulpes</i>); 3) wizona amerykańskiego (<i>Neovison vison</i>).
3	Nietoperze (<i>Chiroptera</i>)	Ochrona miejsc bytowania	1. Ochrona drzew z dziuplami. 2. Utrzymanie miejsc przebywania kolonii rozrodczych (strychy) oraz miejsc hibernacji (ziemne piwnice).

4	Ptaki (<i>Aves</i>)	<ol style="list-style-type: none">1) Monitoring stanowisk lęgowych2) Monitoring ptaków jeziora Wigry3) Monitoring zachowań polęgowych ptaków4) Poprawa stanu i warunków bytowania, ochrona miejsc występowania	<ol style="list-style-type: none">1) Inwentaryzacje i kontrole stanu zasiedlenia gniazd ptaków szponiastych, bociana białego (<i>Ciconia ciconia</i>) i czarnego (<i>Ciconia nigra</i>), czapli białej (<i>Ardea alba</i>) i siwej (<i>Ardea cinerea</i>) oraz pozostałych gatunków objętych ochroną strefową.2) Inwentaryzacje i kontrole gniazd i stanowisk lęgowych innych gatunków ptaków.3) Obserwacje bezpośrednie z użyciem urządzeń optycznych, aparatu fotograficznego i fotopułapki, w razie konieczności za pomocą bezzałogowego statku powietrznego (drona).4) Liczenia ptaków z łodzi motorowej – obserwacje bezpośrednie.5) Rejestrowanie przemieszczeń bielików (<i>Haliaeetus albicilla</i>) z wykorzystaniem telemetrii GPS.6) Kontrola i czyszczenie budek lęgowych.7) Dokarmianie w okresie zimowym (przy osadach WPN).8) Wykaszanie trzciny w kolonii mew (<i>Larus sp.</i>) przy Zatoce Hańczańskiej i półwyspie Rosochaty Róg.9) Wykaszanie trzciny na niewielkich powierzchniach na jeziorze Wigry (łącznie do 20 ha) i wywóz pozyskanej biomasy.10) Wykonanie sztucznych wysp dla rybitw i mew na jeziorze Wigry.11) Wykaszanie otwartych przestrzeni – około 0,50 ha, jako żerowisk dla ptaków szponiastych.12) Ochrona drzew z dziuplami.13) Pozostawianie martwych i zamierających sosen o pierśnicy ponad 40 cm jako potencjalnych miejsc do wykucia dziupli przez dzięcioła czarnego.14) Odkrzaczanie dolotu do bud lęgowych dla gągoła na wyspach.15) Konserwacja istniejących i budowa nowych sztucznych platform
---	-----------------------	---	--

			<p>gniazdowych oraz wykonanie zabezpieczeń uniemożliwiających dostęp drapieżników do gniazd. 16) Wyznaczanie stref ochronnych.</p>
--	--	--	--

5	Płazy (<i>Amphibia</i>)	Poprawa warunków bytowania	Ochrona płazów podczas wędrówek sezonowych – stawianie barier i przenoszenie płazów przez drogi m.in. w miejscowościach Krzywe i Wiatrołuża
6	Owady	Poprawa warunków bytowania	Opieka nad barciami i kłodami bartnymi
7	Gatunki zwierząt bytujące w martwym drewnie	Utrzymanie lub zwiększenie powierzchni siedlisk dla organizmów zasiedlających martwe drewno	<p>1. Pozostawianie martwych drzew stojących i drewna leżącego o zróżnicowanych wymiarach i w różnych stadiach rozkładu: drzew o ponadprzeciętnych rozmiarach, spróchniałych (ze zgnilizną) i z owocnikami grzybów (hubami), z dziuplami, gniazdami ptaków, o nietypowym pokroju, domieszkowych gatunków pionierskich – brzozy (<i>Betula pendula</i>), wierzyby iwy (<i>Salix caprea</i>), osiki (<i>Populus tremula</i>).</p> <p>2. Ograniczenie cięć sanitarnych w zbiorowiskach <i>Serratulo pinetum</i> i <i>Peucedano-Pinetum</i> w wieku drzewostanu powyżej 90 lat, gdy całkowity udział grubizny świerka jest mniejszy lub równy 40%.</p>

C. Ochrona gatunków grzybów

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Rzadkie gatunki grzybów, których środowiskiem bytowania jest martwe drewno	Tworzenie odpowiednich warunków życia dla gatunków	<p>1. Prowadzenie rejestru martwych drzew ze względu na występowanie poszczególnych grup systematycznych grzybów.</p> <p>2. Pozostawianie martwych drzew, złomów i wywrotów do ich biologicznego rozkładu.</p>
2	Gatunki zagrożone, rzadkie i objęte ochroną gatunkową	Monitorowanie różnorodności gatunkowej grzybów oraz rozmieszczenia stanowisk poszczególnych gatunków	<p>1. Badania prowadzone metodami przyżyciowymi, jedynie w przypadku niektórych gatunków będą pobierane owocniki w celu określenia przynależności gatunkowej.</p> <p>2. Lokalizacja stanowisk gatunków będzie określana za pomocą urządzeń GPS.</p>
3	Porosty, w szczególności granicznik płucnik (<i>Lobaria pulmonaria</i>)	Ochrona miejsc występowania	<p>1. Inwentaryzowanie stanowisk.</p> <p>2. Wyznaczanie stref ochronnych stanowisk.</p>

III. Sposoby czynnej ochrony gatunków roślin, zwierząt i grzybów na obszarach ochrony krajobrazowej

A. Ochrona gatunków roślin

Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
Wybrane gatunki roślin naczyniowych oraz mchów i wątrobowców, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków zagrożonych, rzadkich i objętych ochroną	Monitorowanie różnorodności gatunkowej oraz rozmieszczenia stanowisk poszczególnych gatunków	1. Badania prowadzone metodami przyżyciowymi, jedynie w przypadku niektórych gatunków będą pobierane fragmenty roślin lub całe osobniki (owocniki) w celu określenia przynależności gatunkowej. 2. Lokalizacja stanowisk gatunków będzie określana za pomocą urządzeń GPS.

B. Ochrona gatunków zwierząt

Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
Wybrane gatunki, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożonych, rzadkich i objętych ochroną	1. Monitorowanie różnorodności gatunkowej, liczebności i rozmieszczenia. 2. Określenie ekologicznych i przestrzennych uwarunkowań występowania. 3. Monitorowanie inwazyjnych gatunków obcego pochodzenia (ich rozmieszczenia, wielkości populacji i dynamiki rozwoju).	1. Badania prowadzone metodami przyżyciowymi, w przypadku niektórych gatunków kręgowców oraz bezkręgowców stosowane będą metody polegające na pobieraniu okazów w celu określenia przynależności gatunkowej oraz przestrzennego rozmieszczenia w obszarze (pułapki typu „dziekanówka” i Barbera, odłowy siatką entomologiczną, pułapki świetlne). 2. Lokalizacja stanowisk gatunków określana za pomocą urządzeń GPS. 3. W badaniach będą wykorzystywane fotopułapki.

C. Ochrona gatunków grzybów

Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
Gatunki zagrożone, rzadkie i objęte ochroną gatunkową	Monitorowanie różnorodności gatunkowej, liczebności i rozmieszczenia stanowisk poszczególnych gatunków	1. Badania prowadzone metodami przyżyciowymi, jedynie u niektórych gatunków będą pobierane owocniki w celu określenia przynależności gatunkowej. 2. Lokalizacja stanowisk gatunków będzie określana za pomocą urządzeń GPS.

Objaśnienia:

¹⁾ WPN – Wigierski Park Narodowy.

**WSKAZANIE OBSZARÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ ŚCISŁĄ, CZYNNĄ I
KRAJOBRAZOWĄ**

Lp.	Rodzaj ochrony	Lokalizacja ¹⁾	Powierzchnia ogółem w ha
1	Ochrona ścisła	Oddziały: 1b, 1c, 1d, 1f, 1g, 1h, 1i, 1j, 1k, 1l, 1m, 2a, 2b, 2c, 2d, 2i, 2j, 2k, 2l, 3a, 3b, 3c, 3g, 3k, 3m, 4b, 4d, 4f, 4g, 5ax, 5l, 5m, 5o, 5z, 6h, 7d, 7k, 7l, 7m, 8a, 8b, 8c, 8d, 8f, 8g, 8h, 8i, 8l, 8m, 9cx, 9dx, 9fx, 9ix, 9n, 10c, 10d, 10f, 10o, 10p, 11b, 11c, 11d, 11h, 11i, 12b, 12f, 12g, 12h, 12i, 12k, 12m, 12n, 12o, 12p, 12r, 12s, 12t, 12hx, 12ix, 14h, 14i, 14j, 14k, 14l, 14m, 14n, 15b, 15c, 15d, 15f, 16a, 16b, 16c, 16d, 16f, 17a, 17b, 17c, 17d, 17f, 18a, 18b, 18c, 19a, 19f, 19m, 19n, 19r, 20a, 20j, 20l, 20r, 21b, 21g, 21j, 21k, 21l, 21p, 21r, 22b, 22i, 22k, 22m, 23g, 23k, 23l, 23m, 24b, 24c, 24h, 24k, 24l, 24s, 24t, 24w, 24x, 25a, 25b, 25c, 25g, 25l, 25m, 26a, 26b, 26f, 26m, 26n, 26g, 27n, 27o, 28d, 28f, 28h, 28j, 29d, 29k, 29l, 29m, 29n, 30a, 30d, 30h, 30i, 31a, 31b, 31d, 31f, 32a, 32c, 32f, 33d, 33f, 33g, 34a, 34b, 34c, 34d, 34f, 34g, 35h, 36Aa, 36b, 36f, 36g, 36i, 36j, 36k, 37b, 37d, 39r, 40g, 40f, 40h, 40i, 41b, 43b, 43d, 43f, 43g, 43h, 43j, 43k, 43l, 43o, 43s, 44a, 44b, 45c, 45f, 46a, 46c, 46f, 46k, 47f, 47h, 47j, 48b, 48c, 48d, 48f, 48g, 49c, 50d, 51b, 51c, 51g, 52b, 52c, 52g, 52j, 53ax, 53n, 53o, 53z, 54a, 54i, 54j, 54l, 55c, 55d, 56i, 56k, 56l, 56n, 56o, 56s, 56w, 56x, 56y, 57ay, 57b, 57bx, 57by, 57cx, 57cz, 57d, 57dx, 57ix, 57dy, 57dz, 57fy, 57g, 57gx, 57gy, 57gz, 57h, 57hx, 57hz, 57i, 57iy, 57iz, 57j, 57jx, 57jz, 57k, 57kx, 57ky, 57kz, 57l, 57ly, 57m, 57mx, 57n, 57nx, 57jy, 57ny, 57o, 57oy, 57ox, 57px, 57py, 57ry, 57s, 57sx, 57sy, 57t, 57tx, 57ty, 57wx, 57wy, 57xx, 57y, 57z, 57zx, 57zy, 58d, 58f, 61a, 61b, 61c, 61f, 61g, 61h, 61i, 61j, 61k, 61l, 61m, 61n, 61o, 61p, 61r, 64b, 64c, 65d, 67f, 68c, 69b, 69c, 70b, 71c, 71j, 72b, 75d, 75f, 75g, 75h, 76i, 77Aa, 77Ab, 77Ac, 77Ad, 77Ag, 77Ah, 77Aj, 77Am, 77An, 77g, 78c, 78d, 78f, 78g, 78i, 78j, 78l, 85j, 85k, 85l, 85m, 86a, 86b, 86c, 86d, 86f, 86i, 86j, 86l, 86m, 86n, 93Aj, 93a, 93b, 93f, 93h, 93l, 94d, 94g, 98Ab, 98c, 98d, 98f, 99h, 99j, 105i, 107a, 107j, 107p, 107r, 110h, 110i, 110j, 110k, 110r, 111c, 111d, 111g, 111o, 111j, 116f, 118a, 118b, 118c, 118d, 118f, 118g, 118h, 118i, 118j, 119k, 119l, 119m, 121d, 121f, 121g, 121h, 127h, 121k, 121l, 121m, 122b, 122c, 122d, 122f, 122i, 122o, 122p, 122r, 122s, 122w, 127f, 128a, 128b, 128c, 128f, 128g, 128h, 129b, 129c, 129d, 129f, 129h, 133d, 134d, 134f, 134g, 134h, 134i, 135a, 135b, 135c, 135d, 135i, 135j, 135k, 135l, 136c, 136d, 136f, 140b, 140c, 140d, 140f, 141a, 141d, 141g, 141i, 142a, 142c, 143b, 143c, 144f, 144g, 147b, 147c, 147d, 147h, 149h, 149k, 150a, 150b,	1 815,26 ha

	<p>150c, 150d, 150g, 150h, 150i, 150j, 150m, 150p, 150s, 151a, 151b, 156h, 156i, 157f, 157g, 157i, 159a, 159b, 159c, 159d, 160a, 161i, 164c, 165b, 165c, 165d, 165f, 165g, 165h, 166b, 166c, 166d, 167c, 168a, 168b, 168c, 169c, 169h, 170a, 170b, 170c, 171a, 171b, 171c, 172a, 172b, 172j, 172k, 174a, 174b, 174c, 174d, 178h, 178w, 193a, 194a, 201Aa, 201Ab, 201Ac, 201Ad, 201Af, 201Arx, 201p, 201r, 204n, 205a, 205c, 205d, 206a, 206c, 206y, 208f, 210c, 212c, 212f, 212g, 213c, 213a, 213d, 214d, 215a, 216a, 216b, 216c, 216d, 216f, 216i, 216k, 216l, 217a, 217c, 217f, 217g, 217i, 217j, 217l, 217o, 218a, 218ax, 218bx, 218f, 218g, 218h, 218i, 218j, 218k, 218kx, 218l, 218lx, 218m, 218n, 218o, 218p, 218r, 218s, 218t, 218w, 218x, 219a, 219ax, 219b, 219c, 219i, 219j, 219k, 219l, 219m, 219n, 219o, 219p, 219r, 219s, 219t, 219w, 219x, 219y, 219z, 220ax, 220bx, 220f, 222d, 222f, 226g, 223d, 223i, 224f, 224i, 226h, 226f, 227a, 227b, 227c, 227f, 228f, 228g, 228h, 231m, 231mx, 231px, 231z, 232b, 232d, 232f, 232g, 232i, 232j, 232l, 233d, 233f, 233i, 233j, 233k, 234c, 234f, 235a, 235b, 236a, 236b, 236c, 236d, 237c, 238a, 238f, 239r, 240ax, 253a, 253b, 253c, 253d, 253g, 253h, 256c, 266b, 266c, 266d, 266f, 266g, 266i, 266l, 267f, 267g, 267h, 267i, 267j, 267k, 269b, 270b, 274c, 274a, 274b, 274d, 275a, 275b, 275c, 275d, 275i, 276a, 276b, 276c, 276d, 276f, 276j, 277f, 277g, 277h, 277i, 277j, 277k, 278b, 278c, 278d, 278f, 279b, 283a, 284j, 285a, 285b, 285c, 285f, 285g, 285i, 285j, 286d, 288f, 292a, 295c, 296f, 299b, 299d, 299f, 299g, 299j, 299k, 299l, 299m, 299o, 299p, 299z, 300c, 300f, 300h, 301c, 301bx, 301d, 301f, 301g, 301h, 301i, 301j, 301k, 301m, 301r, 302g, 303d, 314a, 314b, 314h, 315d, 316a, 316b, 316c, 316d, 316f, 316g, 317a, 318a, 318b, 321c, 321d, 323f, 327c, 330c, 330d, 332f, 333c, 333d, 334a, 334b, 334c, 334d, 334f, 334g, 334h, 334j, 335a, 335b, 335c, 335d, 335f, 335g, 336a, 336b, 336c, 336d, 336f, 336g, 336h, 336i, 336j, 339d, 340d, 341a, 341h, 344g, 347d, 347j, 350a, 354h, 355b, 357d, 357i, 358i, 358j, 359c, 359h, 359i, 360h, 361c, 361d, 361f, 361g, 361h, 361i, 361j, 361k, 361l, 362b, 362d, 362k, 363c, 363d, 363h, 364c, 364h, 365c, 369a, 369d, 369j, 370a, 370b, 370c, 370d, 370f, 370g, 370i, 376a, 376g, 376h, 378a, 378b, 378c, 378k, 379c, 380a, 382a, 382b, 383a, 386d, 388b, 393a, 393h, 394a, 398h</p>	
--	---	--

2	Ochrona czynna	<p>1. Oddziały: 1a, 2f, 2g, 2h, 2m, 3d, 3f, 3h, 3i, 3j, 3l, 4a, 4c, 5a, 5c, 5g, 5h, 5i, 5j, 5k, 5n, 5p, 5r, 5s, 5t, 5w, 5x, 5y, 6a, 6b, 6c, 6d, 6f, 6g, 7a, 7b, 7c, 7f, 7g, 7h, 7i, 7j, 8j, 8k, 9a, 9c, 9d, 9j, 9k, 9l, 9m, 9r, 9s, 9t, 9w, 9x, 9y, 9z, 9ax, 9bx, 9gx, 9hx, 10a, 10b, 10g, 10h, 10i, 10j, 10k, 10l, 10m, 10n, 10r, 11a, 11f, 11g, 12a, 12c, 12d, 12j, 12l, 12w, 12y, 12z, 12ax, 12dx, 13a, 13b, 14a, 14b, 14g, 15a, 16a, 16b, 16c, 16d, 16f, 17g, 17h, 17i, 18d, 18f, 18g, 18h, 18i, 18j, 19b, 19c, 19d, 19g, 19h, 19i, 19j, 19k, 19l, 19o, 19p, 19s, 20b, 20c, 20d, 20f, 20g, 20h, 20i, 20k, 20m, 20n, 20o, 20p, 21a, 21c, 21d, 21f, 21h, 21i, 21m, 21n, 21o, 22a, 22c, 22d, 22f, 22g, 22h, 22j, 22l, 23a, 23b, 23c, 23d, 23f, 23h, 23i, 23j, 24a, 24d, 24f, 24g, 24i, 24j, 24m, 24n, 24p, 24r, 25d, 25f, 25h, 25i, 25j, 26c, 26d, 26h, 26i, 26j, 26k, 26l, 27a, 27b, 27c, 27d, 27f, 27g, 27h, 27i, 27j, 27l, 27m, 27r, 28a, 28b, 28c, 28g, 28i, 29a, 29b, 29c, 29f, 29g, 29h, 29i, 29j, 30b, 30c, 30f, 30g, 30j, 30k, 30l, 30m, 30n, 30o, 31c, 31g, 31h, 32b, 32d, 32g, 32h, 33a, 33b, 33c, 33h, 33i, 33j, 35a, 35b, 35c, 35d, 35f, 35g, 35i, 35j, 35k, 35l, 36a, 36c, 36d, 36h, 36Ab, 36Ac, 36Ad, 36Ag, 36Ah, 36An, 36Ap, 36Ar, 37a, 37c, 37f, 37g, 37h, 37i, 37j, 38a, 38b, 38c, 38d, 38f, 38g, 38h, 38i, 38j, 38k, 39b, 39c, 39d, 39f, 39g, 39h, 39i, 39j, 39k, 39m, 39n, 39o, 39p, 39s, 40b, 40d, 40j, 40k, 40l, 40m, 40n, 41a, 41c, 41d, 41f, 41g, 41h, 41i, 42a, 42b, 42c, 42d, 42f, 42g, 42h, 42i, 42j, 43a, 43c, 43i, 43m, 43n, 43p, 43r, 44c, 44d, 44f, 44g, 44h, 44i, 45a, 45b, 45d, 46a, 46b, 46d, 46g, 46h, 46i, 46j, 46l, 47a, 47c, 47d, 47g, 47i, 47k, 47l, 47m, 48a, 48h, 48i, 48j, 48k, 49a, 49b, 49d, 49n, 49o, 49p, 49r, 49s, 49t, 49w, 50a, 50b, 50c, 50f, 50g, 51a, 51d, 51f, 52a, 52d, 52f, 52h, 52i, 53a, 53b, 53c, 53d, 53f, 53g, 53h, 53i, 53j, 53k, 53l, 53m, 53p, 54b, 54d, 54g, 54h, 54k, 55a, 55b, 56a, 56b, 56c, 56d, 56f, 56g, 56h, 56j, 56m, 56p, 56r, 56t, 56z, 57a, 57c, 57f, 57p, 57r, 57w, 57x, 57ax, 57fx, 57lx, 57rx, 57yx, 57cy, 57hy, 57my, 57xy, 57yy, 57az, 57bz, 57fz, 57lz, 57mz, 57nz, 57oz, 58a, 58b, 58c, 58g, 58h, 58i, 59a, 59b, 59c, 59d, 60a, 60b, 60c, 61d, 62a, 62b, 62c, 62d, 62f, 63a, 63b, 63c, 64a, 64d, 64f, 64g, 64h, 65a, 65b, 65c, 65f, 65g, 65h, 66a, 66b, 66c, 66d, 66f, 66g, 66h, 67a, 67b, 67c, 67d, 67g, 67h, 68a, 68b, 68d, 68f, 68g, 69a, 69d, 69f, 69g, 69h, 70a, 70c, 70d, 70f, 70g, 70h, 70i, 70j, 71a, 71b, 71d, 71f, 71g, 71h, 71i, 71k, 71l, 72a, 72c, 72d, 72f, 72g, 73a, 73b, 73c, 73d, 73f, 73g, 73h, 74a, 74b, 74c, 74d, 75a, 75b, 75c, 76a, 76b, 76c, 76d, 76f, 76g, 76h, 77a, 77b, 77c, 77d, 77f, 77h, 77i, 77Af, 77Ai, 77Ak, 77Al, 78a, 78b, 78h, 78k, 78m, 78n, 78o, 79a, 79b, 79c, 79d, 79f, 79g, 79h, 79i, 79j, 79k, 80a, 80b, 80c, 80d, 80f, 80g, 80h, 80i, 80j, 81a, 81b, 81c, 81d, 81f, 81g, 81h, 81i, 82a, 82b, 82c, 82d, 82f, 82g, 83a, 83b, 83c, 83d, 83f, 83g, 83h, 83i, 83j, 83k, 84a, 84b, 84c, 84d, 84f, 84g, 84h, 84i, 84j, 84k, 84l, 85c, 85d, 85h, 85i, 86g, 86h, 86k, 86o, 86p, 87a, 87b, 87c, 87d, 87f, 87i, 87r, 87s, 87t, 87w, 87x, 88a, 88b, 88c, 89a, 89b, 90a, 90b, 90c, 91a, 91b, 91c, 91d, 91f,</p>	10 512,59
---	----------------	--	-----------

	<p>92a, 92b, 92c, 92d, 92f, 92g, 93c, 93d, 93g, 93i, 93j, 93k, 93m, 93Ab, 93Ad, 93Af, 93Ai, 93Ak, 93Am, 94a, 94b, 94c, 94f, 95a, 95b, 96a, 96b, 96c, 96d, 96f, 96g, 96h, 96i, 97a, 97b, 97c, 97d, 97f, 97g, 97h, 97i, 97j, 97k, 98Aa, 98a, 98b, 98g, 98h, 98i, 98j, 98k, 98l, 98m, 98n, 98o, 99a, 99b, 99c, 99d, 99f, 99g, 99i, 99k, 100a, 100b, 100c, 100d, 100f, 101a, 102a, 103a, 103b, 103c, 103d, 103f, 104a, 104b, 104c, 104d, 104f, 104g, 105a, 105b, 105c, 105d, 105f, 105g, 105h, 106a, 106b, 106c, 106d, 106g, 107b, 107c, 107d, 107f, 107l, 107m, 107n, 107o, 107t, 108a, 108b, 108c, 108d, 108f, 108g, 108h, 109a, 109b, 109c, 109d, 109f, 109g, 109h, 109i, 109j, 109k, 110a, 110b, 110c, 110d, 110f, 110g, 110l, 110m, 110n, 110o, 110p, 111a, 111b, 111f, 111h, 111i, 111k, 111l, 111m, 111n, 112a, 112b, 112c, 112d, 113a, 113b, 113c, 114a, 114b, 114c, 114d, 114f, 114g, 114h, 114i, 114j, 115a, 115b, 115c, 115d, 115f, 115g, 116a, 116b, 116c, 116d, 116g, 117a, 117b, 117c, 117d, 117f, 117g, 117h, 117k, 117t, 118k, 118l, 118m, 119a, 119b, 119c, 119d, 119f, 119g, 119h, 119i, 119j, 120a, 120b, 120c, 120d, 120f, 120g, 120h, 121a, 121b, 121i, 121j, 122a, 122g, 122h, 122j, 122k, 122l, 122m, 122n, 122t, 123a, 123b, 123c, 123d, 123f, 123g, 124a, 125a, 126a, 126b, 126c, 126d, 127a, 127b, 127c, 127d, 127g, 127i, 127j, 127k, 128d, 128i, 129a, 129g, 129i, 129j, 129k, 129l, 130a, 130b, 130c, 130d, 130f, 130g, 130h, 131a, 131b, 131c, 131d, 132a, 133a, 133b, 133c, 134a, 134b, 134c, 134j, 135f, 135g, 135h, 136a, 136b, 137a, 137b, 137c, 138a, 138b, 138c, 138d, 138f, 138g, 138h, 139a, 139b, 139c, 139d, 139f, 139g, 140a, 140g, 140h, 140i, 140j, 141b, 141f, 141h, 142b, 142d, 142f, 143a, 143d, 143f, 143g, 143h, 143i, 143j, 144a, 144b, 144c, 144d, 144h, 144i, 144j, 145a, 145b, 145c, 145d, 145f, 145g, 146a, 146b, 146c, 146d, 147a, 147f, 147g, 148a, 148b, 148d, 148g, 149f, 149g, 149i, 149j, 150f, 150k, 150l, 150n, 150o, 151c, 152a, 152b, 152c, 152d, 152f, 152g, 153a, 153b, 153c, 154a, 154b, 154c, 154d, 155a, 155b, 155c, 156a, 156b, 156c, 156d, 156f, 156g, 157a, 157b, 157c, 157d, 157h, 158a, 158b, 158c, 159f, 159g, 160b, 160c, 160d, 160f, 160g, 161a, 161b, 161c, 161d, 161f, 161g, 161h, 162a, 162b, 162c, 163a, 163b, 164a, 164b, 164d, 165a, 166a, 167a, 167b, 167d, 169a, 169b, 169d, 169f, 169g, 172c, 172d, 172f, 172g, 172h, 172i, 172l, 172m, 173a, 173b, 175a, 175c, 175d, 175f, 175l, 175o, 175s, 175z, 175ax, 175bx, 175px, 175sx, 175tx, 175xx, 175yx, 175zx, 175ay, 175by, 175cx, 175cy, 175fy, 176a, 176b, 176c, 177a, 177b, 177c, 177d, 177f, 177g, 177h, 177i, 177j, 177k, 177l, 178d, 178g, 178i, 178j, 178k, 178l, 178s, 178t, 179a, 180a, 180b, 181a, 181b, 182a, 183Aa, 183a, 184a, 185a, 186a, 187a, 188a, 188b, 188c, 188d, 188f, 188g, 188h, 188i, 189a, 190a, 191a, 192a, 195a, 196a, 197a, 198a, 199a, 200a, 201c, 201d, 201i, 201k, 201l, 201m, 201s, 201t, 201w, 201z, 201ax, 201bx, 201cx, 201Ah, 201Adx,</p>	
--	--	--

	<p>201Ahx, 201Aix, 201Anx, 201Aox, 202a, 202b, 202c, 202d, 202f, 202g, 203a, 203d, 203f, 203g, 203h, 204ax, 204bx, 204cx, 204d, 204f, 204o, 204p, 204r, 204s, 204t, 204w, 204x, 204y, 204z, 205b, 205f, 205g, 205h, 206b, 206d, 206g, 206h, 206i, 206j, 206l, 206p, 206r, 206x, 206z, 207a, 207b, 207c, 207d, 207f, 207g, 207h, 207i, 208a, 208b, 208c, 208d, 208g, 209a, 209b, 209c, 209d, 209f, 209g, 209h, 209i, 209j, 209k, 210a, 210b, 210d, 210f, 210g, 210h, 210i, 210j, 211a, 211b, 211c, 211d, 212a, 212b, 212d, 212h, 212i, 213b, 214a, 214b, 214c, 214f, 214g, 214h, 214j, 215b, 216g, 216h, 217b, 217d, 217h, 217k, 217m, 217n, 218b, 218c, 218d, 218z, 218dx, 218ix, 218jx, 218mx, 219d, 219f, 219g, 219h, 220b, 220c, 220d, 220g, 220h, 220i, 220j, 220k, 220l, 220m, 220n, 220o, 220p, 220r, 220s, 220t, 220x, 220z, 220cx, 221a, 221b, 221Aa, 221Ab, 221Ac, 221Ad, 221Ag, 222a, 222b, 222c, 223a, 223b, 223c, 223f, 223g, 223h, 224a, 224b, 224c, 224d, 224g, 224h, 225a, 225b, 225c, 225d, 226a, 226b, 226c, 226d, 227d, 227g, 227h, 227i, 228a, 228b, 228c, 228d, 228i, 228j, 228k, 228m, 228n, 229a, 229b, 229c, 229d, 229f, 229g, 229h, 229i, 229j, 229k, 229l, 229m, 230a, 230c, 230f, 230g, 230h, 230j, 230k, 230l, 230m, 230n, 230o, 230p, 230r, 230s, 230t, 230w, 231b, 231c, 231d, 231f, 231g, 231h, 231i, 231k, 231l, 231n, 231o, 231p, 231r, 231s, 231t, 231w, 231x, 231y, 231ax, 231bx, 231cx, 231dx, 231fx, 231gx, 231hx, 231ix, 231jx, 231kx, 231lx, 231nx, 231ox, 231rx, 231sx, 231tx, 231wx, 231xx, 231yx, 231zx, 231Aa, 231Ab, 232a, 232c, 232h, 232k, 232m, 233a, 233b, 233c, 233g, 233h, 234a, 234b, 234d, 234g, 234h, 235c, 235d, 236f, 236g, 237a, 237b, 238b, 238c, 238d, 238g, 238h, 238i, 239a, 239b, 239c, 239d, 239f, 239g, 239h, 239i, 239j, 239k, 239l, 239m, 239n, 239o, 239p, 239s, 240b, 240c, 240d, 240f, 240g, 240h, 240i, 240m, 240n, 240o, 240s, 240w, 240x, 240y, 240z, 241a, 241b, 241c, 241d, 242a, 242b, 243a, 243c, 243g, 243j, 243k, 243l, 244g, 244h, 244i, 244j, 244k, 245c, 245d, 245f, 245g, 245h, 246a, 246b, 246c, 246d, 247a, 247b, 247c, 247d, 247f, 248a, 248b, 248c, 248d, 248f, 248g, 249a, 249b, 249c, 249d, 249f, 249g, 250a, 250b, 250c, 250d, 251a, 251b, 251c, 252a, 252b, 252c, 252d, 253f, 254a, 254b, 254c, 254d, 255a, 255b, 255c, 255d, 255f, 256a, 256b, 256d, 257a, 258a, 259a, 259b, 259c, 259d, 259f, 260a, 260b, 260c, 260d, 260f, 260g, 261a, 261b, 261c, 261d, 261f, 262a, 262b, 262c, 262d, 262f, 262g, 262h, 263a, 263b, 263c, 264a, 264b, 265a, 265b, 265c, 265d, 265f, 265g, 265h, 266a, 266h, 266j, 266k, 266m, 267a, 267b, 267c, 267d, 268a, 268b, 268c, 268d, 269a, 269c, 270a, 270c, 271a, 271b, 271c, 272a, 272b, 272c, 272d, 272f, 272g, 272h, 272i, 273a, 273b, 274f, 274g, 275f, 275g, 275h, 276g, 276h, 276i, 277a, 277b, 277c, 277d, 277l, 277m, 278a, 278g, 279a, 280a, 280b, 281a, 281b, 281c, 281d, 281f, 281g, 281h, 282a, 282b, 282c, 282d, 282f, 282g, 282h,</p>	
--	---	--

	<p>283c, 283g, 283h, 283i, 284a, 284b, 284c, 284d, 284f, 284k, 284l, 285d, 285h, 286a, 286b, 286c, 287a, 287b, 287c, 288a, 288b, 288c, 288d, 289a, 289b, 289c, 289d, 289f, 289g, 290a, 290b, 290c, 291a, 291b, 291c, 291d, 291f, 291g, 291h, 292b, 292c, 292d, 292f, 293a, 293b, 293c, 293d, 293f, 293g, 294a, 294b, 294c, 295a, 295b, 295d, 296a, 296b, 296c, 296d, 296g, 297a, 297b, 297c, 297d, 297f, 298a, 298b, 298c, 298d, 298f, 298g, 298h, 299h, 299i, 299n, 299r, 299x, 299y, 300a, 300i, 300j, 300k, 300l, 300m, 300n, 300o, 301b, 301l, 301n, 301o, 301p, 301s, 301z, 302a, 302b, 302c, 302d, 302f, 303a, 303b, 303c, 303f, 304a, 304b, 304c, 304d, 305a, 305b, 305c, 305d, 306a, 306b, 306c, 306d, 306f, 306g, 307a, 307c, 307i, 307j, 307k, 308a, 308b, 308c, 308g, 308h, 308i, 309a, 309b, 309c, 309d, 309f, 309g, 309h, 309i, 309j, 310a, 311a, 311b, 311c, 311d, 311f, 312a, 312b, 312c, 313a, 313b, 313c, 313d, 313f, 314c, 314d, 314f, 314g, 314i, 314j, 314k, 314l, 315a, 315b, 315c, 315f, 315g, 315h, 315i, 319a, 319b, 319c, 320a, 320b, 320c, 320d, 321a, 321b, 322a, 322c, 323a, 323b, 323c, 323d, 324a, 324b, 324c, 324d, 324f, 325a, 325b, 325c, 326a, 326b, 326c, 327a, 327b, 328a, 328b, 329a, 329b, 329c, 329d, 330a, 330b, 331a, 331b, 331c, 331d, 331f, 332a, 332b, 332c, 332d, 332g, 332h, 332i, 333a, 333b, 333f, 334i, 337a, 337b, 338a, 338b, 338c, 338d, 338f, 338g, 339a, 339b, 339c, 340a, 340b, 340c, 341b, 341c, 341d, 341f, 341g, 341i, 342a, 342b, 342c, 342d, 343a, 343b, 343c, 343d, 343f, 343g, 343h, 344a, 344b, 344c, 344d, 344f, 345a, 345b, 345c, 345d, 345f, 345g, 345h, 345i, 345j, 346a, 346b, 346c, 346d, 346f, 346g, 346h, 346i, 347a, 347b, 347c, 347f, 347g, 347h, 347i, 348a, 348b, 348c, 348d, 349a, 349b, 349c, 350b, 350c, 350d, 350f, 350g, 350i, 350j, 350k, 350l, 350m, 351a, 351b, 351c, 351d, 351f, 351g, 351h, 351i, 351j, 351k, 351l, 352a, 352b, 352c, 352d, 352f, 352g, 352h, 353a, 353b, 353c, 353d, 353f, 353g, 353h, 353i, 353j, 354a, 354b, 354c, 354d, 354f, 354h, 354i, 354j, 354k, 354l, 354m, 354n, 354o, 355a, 355c, 355d, 355f, 356a, 356b, 356c, 356d, 356f, 356g, 356h, 357a, 357b, 357c, 357f, 357g, 357h, 358a, 358b, 358c, 358d, 358f, 358g, 358h, 358k, 359a, 359b, 359d, 359f, 359g, 359j, 359k, 360a, 360b, 360c, 360d, 360f, 360g, 361a, 361b, 362a, 362c, 362f, 362g, 362h, 362i, 362j, 362l, 363a, 363b, 363f, 363g, 364a, 364b, 364d, 364f, 364g, 364i, 365a, 365b, 366a, 366b, 366c, 366d, 366f, 367a, 367b, 367c, 367d, 368a, 368b, 368c, 368d, 368f, 368g, 368h, 369b, 369c, 369f, 369g, 369h, 369i, 370h, 371a, 371b, 371c, 371d, 371f, 371g, 371h, 371i, 372a, 372b, 372c, 372d, 372f, 372g, 372h, 372i, 373a, 373b, 373c, 373d, 374a, 374b, 374c, 374d, 375b, 375c, 375d, 375f, 375g, 375h, 375i, 375j, 375k, 376b, 376f, 376h, 376i, 376j, 377a, 377c, 377d, 377f, 377g, 377h, 377i, 377j, 377m, 378d, 378f, 378g, 378h, 378i, 378j, 378l, 378m, 378n, 378o, 378p, 378r, 378s, 379a, 379d, 379f,</p>	
--	--	--

		<p>379g, 379h, 379i, 379j, 379k, 380b, 380c, 380d, 380f, 380g, 380h, 380i, 380j, 381a, 381b, 381c, 381d, 381f, 381g, 382c, 382d, 382f, 382g, 382h, 383b, 383c, 383d, 383f, 383g, 383h, 384a, 384b, 384c, 384d, 384f, 384g, 384h, 385a, 385b, 385c, 385d, 385f, 385g, 385h, 385i, 386a, 386b, 386c, 387a, 387b, 387c, 387d, 387f, 387g, 387h, 388a, 388c, 388d, 388f, 388g, 388h, 388i, 388j, 388k, 389a, 389b, 389c, 389d, 389f, 389g, 389h, 390a, 390b, 390c, 390d, 390f, 390g, 391a, 391b, 391c, 391d, 391f, 391g, 392a, 392b, 392c, 392d, 392f, 393f, 393g, 393i, 393j, 394b, 394c, 394d, 394f, 394g, 394h, 394i, 394j, 394k, 394l, 395a, 395b, 395c, 395d, 395f, 395g, 395h, 395i, 395j, 395k, 396a, 396b, 396c, 396d, 396f, 396g, 396h, 397a, 397b, 397c, 397d, 397f, 397g, 398a, 398b, 398c, 398d, 398f, 398g, 398i, 399a, 400a, 401a, 401b.</p> <p>2. Obręby ewidencyjne:</p> <p>1) Bryzgiel, gm. Nowinka, działki o numerach geodezyjnych: 17/1, 23/1, 23/2, 31, 32, 33, 36, 37/1, 40, 41, 42, 50/1, 50/2, 55, 97/10, 97/12;</p> <p>2) Krusznik, gm. Nowinka, działki o numerach geodezyjnych: 35, 56/3, 58/1, 58/2, 59/1, 59/4, 59/5, 59/6, 72/1, 73, 74, 76/5, 77/1, 80/1, 90, 96, 121, 127, 159, 188, 195, 197, 206, 208, 209, 213/2, 214, 217, 218, 219, 225/5, 244/1, 244/2;</p> <p>3) Buda Ruska, gm. Krasnopol działka o numerze geodezyjnym 4/7;</p> <p>4) Mikołajewo, gm. Krasnopol, działka o numerze geodezyjnym 133;</p> <p>5) Czerwony Krzyż, gm. Krasnopol, działki o numerach geodezyjnych: 6/13, 55, 56;</p> <p>6) Magdalenowo i Wigry, gm. Suwałki, działki o numerach geodezyjnych: 7, 11, 60, 16;</p> <p>7) Leszczewek, gm. Suwałki, działki o numerach geodezyjnych: 170/1, 173, 266/10, 267/11, 272, 526/1, 527/1, 598, 9, 10, 31, 32/3;</p> <p>8) Cimochowizna, gm. Suwałki, działki o numerach geodezyjnych: 26, 57, 58, 33;</p> <p>9) Leszczewo, gm. Suwałki, działki o numerach geodezyjnych: 16, 17, 68, 67/3, 67/4, 67/5;</p> <p>10) Gawrych Ruda, gm. Suwałki, działki o numerach geodezyjnych: 32/22, 32/27, 32/28, 31/36;</p> <p>11) Burdeniszki, gm. Suwałki, działka o numerach geodezyjnych: 41, 48/4;</p> <p>12) Maćkowa Ruda, gm. Krasnopol, działki o numerach geodezyjnych: 169, 313, 295;</p> <p>13) Czerwony Folwark, gm. Suwałki, działki o numerach geodezyjnych: 8/11, 8/12, 8/13, 5/19, 20/2.</p>	
3	Ochrona krajobrazowa	<p>1. Oddziały: 5b, 5d, 5f, 9b, 9f, 9g, 9h, 9i, 9o, 9p, 12bx, 12cx, 12fx, 12gx, 12x, 14c, 14d, 14f, 24o, 25k, 27k, 27p, 36Af, 36Ai, 36Aj, 36Ak, 36Al, 36Am, 36Ao, 39a, 39l, 40a, 40c,</p>	<p>2 761,90 (w tym grunty niebędące</p>

	<p>47b, 49f, 49g, 49h, 49i, 49j, 49k, 49l, 49m, 53bx, 53r, 53s, 53t, 53w, 53x, 53y, 54c, 54f, 54m, 57axx, 57bxx, 57cxx, 57dxx, 57fxx, 57gxx, 57hxx, 57pz, 57rz, 57sz, 57tz, 57wz, 57xz, 57yz, 57zz, 62g, 62h, 62i, 62j, 85a, 85b, 85f, 85g, 87g, 87h, 87j, 87k, 87l, 87m, 87n, 87o, 87p, 93Aa, 93Ac, 93Ag, 93Ah, 93Al, 106f, 107g, 107h, 107i, 107k, 107s, 117i, 117j, 117l, 117m, 117n, 117o, 117p, 117r, 117s, 140k, 141c, 148c, 148f, 149a, 149b, 149c, 149d, 149l, 150r, 150Aa, 150Ab, 158d, 175i, 175dx, 175dy, 175fx, 175g, 175gx, 175gy, 175h, 175hx, 175hy, 175ix, 175j, 175jx, 175k, 175kx, 175lx, 175m, 175mx, 175n, 175nx, 175ox, 175p, 175r, 175rx, 175t, 175w, 175wx, 175x, 175y, 178a, 178b, 178c, 178f, 178m, 178n, 178o, 178p, 178r, 178x, 201a, 201b, 201f, 201g, 201h, 201j, 201n, 201o, 201x, 201y, 201Ag, 201Ai, 201Aj, 201Ak, 201Al, 201Am, 201An, 201Ao, 201Ap, 201Ar, 201As, 201At, 201Aw, 201Ax, 201Ay, 201Az, 201Aax, 201Abx, 201Acx, 201Afx, 201Agx, 201Ajx, 201Akx, 201Alx, 201Amx, 201Apx, 202Aa, 202Ab, 203b, 203c, 204a, 204b, 204c, 204g, 204h, 204i, 204j, 204k, 204l, 204m, 206ax, 206bx, 206cx, 206dx, 206f, 206fx, 206gx, 206hx, 206ix, 206jx, 206k, 206kx, 206lx, 206m, 206mx, 206n, 206o, 206s, 206t, 206w, 212j, 212k, 212l, 214i, 214k, 214l, 216j, 218cx, 218fx, 218gx, 218hx, 218y, 220a, 220w, 220y, 221Af, 228l, 230b, 230d, 230i, 231a, 231j, 240a, 240j, 240k, 240l, 240p, 240r, 240t, 243b, 243d, 243f, 243h, 243i, 244a, 244b, 244c, 244d, 244f, 244l, 245a, 245b, 245i, 247g, 248h, 259g, 274h, 274i, 281i, 283b, 283d, 283f, 284g, 284h, 284i, 290d, 292g, 299a, 299ax, 299c, 299s, 299t, 299w, 300b, 300d, 300g, 300p, 300r, 300s, 300t, 300w, 300x, 300y, 300z, 300ax, 300bx, 300cx, 300dx, 300fx, 300gx, 301a, 301t, 301w, 301x, 301y, 301ax, 301cx, 301dx, 304f, 307b, 307d, 307f, 307g, 307h, 308d, 308f, 308j, 320f, 322b, 337c, 338h, 354g, 355g 375a, 375l, 376c, 376d, 376k, 377b, 377k, 377l, 378t, 379b, 379l, 380k, 383i, 383j, 384i, 388l, 389i, 390h, 393b, 393c, 393d, 393k, 394m.</p> <p>2. Obręby ewidencyjne:</p> <p>1) Czerwony Folwark, gm. Suwałki, działka o numerze geodezyjnym 48/1;</p> <p>2) Leszczewek, gm. Suwałki, działka o numerze geodezyjnym 701;</p> <p>3) oraz grunty niebędące w użytkowaniu wieczystym WPN.</p>	<p>w użytkowaniu wieczystym WPN²⁾ – 2 511,56 ha)</p>
	<p>Razem</p>	<p>15 089,75</p>

Objaśnienia:

¹⁾ Obszary zajmowane przez ekosystemy leśne, nieleśne lądowe i wodne zostały przestrzennie podzielone na oddziały oznaczone liczbą lub liczbą i dużą literą oraz pododdziały oznaczone małą literą. Podział na oddziały, pododdziały, oraz obręby i obwody ochronne przyjęto zgodnie z Leśną

Mapą Numeryczną (LMN) Wigierskiego Parku Narodowego, według stanu na dzień 1 stycznia 2012 r. LMN znajduje się w Systemie Informacji Przestrzennej (SIP) w siedzibie Dyrekcji Wigierskiego Parku Narodowego w miejscowości Krzywe. Podział na obszary objęte ochroną ścisłą, czynną i krajobrazową przyjęto zgodnie z mapą pod tytułem: „Mapa stref ochrony Wigierskiego Parku Narodowego”, sporządzoną w skali 1:20 000, według stanu na dzień 1 stycznia 2014 r. Podział na działki geodezyjne i obręby ewidencyjne jest zgodny z mapami ewidencji gruntów. Mapy znajdują się w siedzibie Wigierskiego Parku Narodowego, w miejscowości Krzywe.

²⁾ WPN – Wigierski Park Narodowy.

**USTALENIE MIEJSC UDOSTĘPNIANYCH W CELACH NAUKOWYCH,
EDUKACYJNYCH, TURYSTYCZNYCH, REKREACYJNYCH I SPORTOWYCH ORAZ
MAKSYMALNEJ LICZBY OSÓB MOGĄCYCH PRZEBYWAĆ JEDNOCZEŚNIE W TYCH
MIEJSCACH**

I. Miejsca udostępniane w celach naukowych

Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
Cały obszar WPN ²⁾	50

II. Miejsca udostępniane w celach edukacyjnych i turystycznych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	1. Jeziora: 1) Wigry (oddział 188), z wyłączeniem wysp; 2) Pierty (oddział 185), z wyłączeniem wyspy; 3) Leszczewek (oddział 190); 4) Omułówek (oddział 187); 5) Czarne koło Bryzgly (oddział 200); 6) Czarne koło Gawrych Rudy (oddział 197); 7) Mulaczysko (oddział 199); 8) Postaw (oddział 189l). 2. Rzeka Czarna Hańcza poniżej jeziora Wigry (oddziały: 399, 400, 401).	625 ³⁾
2	Muzeum Wigier w Starym Folwarku wraz z otoczeniem (oddziały: 93Af, 93Ag)	100
3	Ośrodek Edukacji Środowiskowej (oddziały: 148, 149, 158)	100
4	Centrum Informacji Turystycznej, wystawa przyrodnicza i sala audiowizualna w budynku dyrekcji WPN w Krzywem (oddział 49g)	100
5	Parking w Krzywem (oddział 49g)	100
6	Wystawa „Dobra Puszczańskie” (oddział 49j)	50
7	Obiekt edukacyjno-turystyczny „Dziupla” (oddział 49i)	150
8	Wystawa „Historia i tradycje rybactwa nad Wigrami” (Czerwony Folwark, oddział 175w)	50
9	Pole biwakowe „Jastrzęby” (oddział 230i)	200
10	Pole biwakowe „Za szkołą” (oddziały: 220p, 220y, 220z)	50

11	Pole biwakowe „Gremzdówka” (oddziały: 299a, 299c)	50
12	Pole biwakowe „Bindużka” (oddział 337c)	50
13	Stanica Klubu Żeglarskiego „Kamena” w Bryzglu (oddział 393b)	100
14	Ośrodek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajobrazowego w Starym Folwarku (dz. nr: 311, 553, obręb ewidencyjny Leszczewek)	50
15	Klub Wodny „Hańcza” w Starym Folwarku (dz. nr 424, obręb ewidencyjny Leszczewek)	50
16	Ośrodek Wypoczynkowo-Żeglarski w Starym Folwarku (dz. nr 552, obręb ewidencyjny Leszczewek)	50
17	Polana Powały (oddziały: 376c, 376d, 377b)	100
18	Miejsca odpoczynku (około 100 miejsc) rozmieszczone na przebiegu szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych	1000 ³⁾
19	Parking i cumowisko łodzi wędkarskich „Łysocha” (oddział 150r)	50
20	Parking i cumowisko łodzi wędkarskich „Zakąty” (oddział 230d)	50
21	Parkingi: Samle I (oddział 39n) Leszczewek (ddział 107k), Słupie (oddziały: 148a, 148g), Binduga (oddział 380b), Bartny Dół (oddział 388k), Bryzgiel (oddział 393d), Monkinie (oddział 251a), Czerwony Krzyż (oddział 228l), Piaski (oddziały: 211b, 212k, 212i), Wysoki Most (oddział 284h), Lipowe (oddział 308f)	140
22	Wieża widokowa w Leszczewku (dz. nr 125/3)	20
23	Wieża widokowa w Nowej Wsi (oddział 12bx)	10
24	Wieża widokowa w Kruszniku (oddział 218hx)	10
25	Pokoje gościnne w budynkach służbowych WPN: 1) siedziba Dyrekcji WPN w Krzywem (oddział 49g); 2) Mikołajewo nr 34 (oddział 204j); 3) Maćkowa Ruda nr 57 (oddział 206f).	25 ³⁾
26	Torowisko i przystanki Wigierskiej Kolei Wąskotorowej (oddziały: 244b, 245i, 375l, 376d, 376k, 377b, 377k, 377l, 378t, 379b, 379l, 380k, 383i,j, 384l, 388k, 388l, 389i, 390h, 393k, 394m, obręb ewidencyjny Bryzgiel, dz. nr 101/9, 101/10)	200
27	Dz. nr 261/18 w Starym Folwarku (własność Gminy Suwałki) – miejsce imprez i koncertów	300

III. Miejsca udostępniane w celach rekreacyjnych i sportowych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Plaża w Obwodzie Ochronnym Krzywe (oddział 47b nad Jeziorem Czarnym Huciańskim)	200
2	Plaża we wsi Stary Folwark (dz. nr 553, obręb ewidencyjny Leszczewek) – ośrodek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-	200

	Krajoznawczego	
3	Plaża we wsi Stary Folwark (obok Muzeum Wigier), (oddział 93Ag)	100
4	Plaża Młodzieżowego Ośrodka Wypoczynkowego (dz. nr: 97/3, 97/13, obręb ewidencyjny Gawrych Ruda)	200
5	Teren rekreacyjny we wsi Gawrych Ruda (dz. nr 129, obręb ewidencyjny Gawrych Ruda) – Kompleks Turystyczny „U Jawora”	100
6	Teren rekreacyjny we wsi Bryzgiel (dz. nr 72/2, obręb ewidencyjny Bryzgiel)	50
7	Plaża nad jeziorem Mulaczysko (dz. nr 147, obręb ewidencyjny Krusznik)	50
8	Teren rekreacyjny „Piaski” (oddział 212j)	100
9	Teren rekreacyjny nad Zatoką Krzyżańską jeziora Wigry (oddział 228m, 228n)	30
10	Teren rekreacyjny nad jeziorem Pierty (dz. nr 20/31, obręb ewidencyjny Piertanie)	30
11	Dz. nr 261/18 w Starym Folwarku (własność Gminy Suwałki) – miejsce imprez i koncertów	300

Objaśnienia:

- 1) Obszary zajmowane przez ekosystemy leśne, nieleśne lądowe i wodne zostały przestrzennie podzielone na oddziały oznaczone liczbą lub liczbą i dużą literą oraz pododdziały oznaczone małą literą. Podział na oddziały, pododdziały, oraz obręby i obwody ochronne przyjęto zgodnie z Leśną Mapą Numeryczną (LMN) Wigierskiego Parku Narodowego, według stanu na dzień 1 stycznia 2012 r. LMN znajduje się w Systemie Informacji Przestrzennej (SIP) w siedzibie Dyrekcji Wigierskiego Parku Narodowego w miejscowości Krzywe. Podział na obszary objęte ochroną ścisłą, czynną i krajobrazową przyjęto zgodnie z mapą pod tytułem: „Mapa stref ochrony Wigierskiego Parku Narodowego”, sporządzoną w skali 1:20 000, według stanu na dzień 1 stycznia 2014 r. Podział na działki geodezyjne i obręby ewidencyjne jest zgodny z mapami ewidencji gruntów. Mapy znajdują się w siedzibie Wigierskiego Parku Narodowego, w miejscowości Krzywe.
- 2) WPN – Wigierski Park Narodowy.
- 3) Podana wartość określa łączną ilość osób, które mogą przebywać w miejscach wskazanych w wyliczeniu.

MIEJSCA WYZNACZONE DO AMATORSKIEGO POŁOWU RYB

Miejsce udostępniane ¹⁾
1. Jeziora: 1) Wigry (oddział 188); 2) Pierty (oddział 185); 3) Leszczewek (oddział 190); 4) Omułówek (oddział 187); 5) Czarne koło Bryzgly (oddział 200); 6) Czarne koło Gawrych Rudy (oddział 197); 7) Mulaczysko (oddział 199); 8) Postaw (oddział 189a). 2. Rzeka Czarna Hańcza poniżej jeziora Wigry – Oddziały: 183a, 399a, 400a, 401a, 401b.

Objaśnienia:

- ¹⁾ Obszar Wigierskiego Parku Narodowego jest podzielony na oddziały oznaczone liczbami lub liczbami i dużymi literami oraz pododdziały oznaczone małymi literami.